

Альманах "The Way"

ПУТЬ

Підемо разом!

№2(98)
червень
2023

«¹Після цього з'явивсь Ісус знов Своїм учням над морем Тиверійдським. А з'явився отак.

²Укупі були Симон Петро, і Хома, званий Близнюк, і Нафанаїл, із Кани Галілейської, і обидва сини Зеведеєві, і двоє інших із учнів Його.

³Говорить їм Симон Петро: Піду риби вловити. Вони кажуть до нього: І ми підемо з тобою. І пішли вони, і сіли до човна. Та ночі тієї нічого вони не вловили.

⁴А як ранок настав, то Ісус став над берегом, але учні не знали, що то був Ісус.

⁵Ісус тоді каже до них: Чи не маєте, діти, якоїсь поживи? Ні, вони відказали.

⁶А Він їм сказав: Закиньте невода праворуч від човна, то й знайдете! Вони кинули, і вже не могли його витягнути із-за безлічі риби...

⁷Тоді учень, якого любив був Ісус, говорить Петрові: Це ж Господь!.. А Симон Петро, як захув, що Господь то, накинув на себе одежину, бо він був нагий, та й кинувся в море...

⁸Інші ж учні, що були недалеко від берега якихсь ліктів із двісті, припливли човником, тягучи невода з рибою.

⁹А коли вони вийшли на землю, то бачать розложений жар, а на нім рибу й хліб.

¹⁰Ісус каже до них: Принесіть тієї риби, що оце ви вловили!

¹¹Пішов Симон Петро та й на землю витягнув невода, повного риби великої, сто п'ятдесят три. І хоч стільки було її, не прoderся проте невід.

¹²Ісус каже до учнів: Ідіть, снідайте! А з учнів ніхто не наважився спитати Його: Хто Ти такий? Бо знали вони, що Господь то...

¹³Тож підходить Ісус, бере хліб і дає їм, так само ж і рибу.

¹⁴Це вже втретє з'явився Ісус Своїм учням, як із мертвих воскрес.

¹⁵Як вони вже поснідали, то Ісус промовляє до Симона Петра: Симоне, сину Йонин, чи ти любиш мене більше цих? Той каже Йому: Так, Господи, відаєш Ти, що кохаю Тебе! Промовляє йому: Паси ягнята Мої!

¹⁶І говорить йому Він удруге: Симоне, сину Йонин, чи ти любиш Мене? Той каже Йому: Так, Господи, відаєш Ти, що кохаю Тебе! Промовляє йому: Паси вівці Мої!

¹⁷Утретє Він каже йому: Симоне, сину Йонин, чи кохаєш Мене? Засмутився Петро, що спитав його втретє: Чи кохаєш Мене? І він каже Йому: Ти все відаєш, Господи, відаєш Ти, що кохаю Тебе! Промовляє до нього Ісус: Паси вівці Мої!»

Євангеліє від Івана 21:1-17

Читайте в номері:

Вона тобі допоможе! 2

Що ми шукаємо? 2

Рятувальний човен 3

Коротка пам'ять 3

Божа милість /Я. Челій/ 4

Блудниці попереду вас йдуть /М. Романович/ 5

Сповідь /О. Морозова/ 6-8

У чому винен багатій? /Р. Герхардт/ 9-11

Чим небезпечні забобони? /П. Тупчик/ 11

Останній поклик /М. Водневський/ 12-13

Тільки віруй /В. Слонопас/ 14-17

Остаточна відповідь Бога на проблему зла /Д. Вайнс/ 18-21

Історія, яка може бути вашою реальністю /М. Романович/ ...21

Фатальний вибір /Таня М./ .22-24

Вічне життя: чи це не нудно? /О. Прохоров/ 25

«Того, хто до Мене приходить, Я не вижену геть» /М. Голубін/ ...26-28

Альманах «Путь»

Червень №2 (98) 2023 р.

Редактор
Анатолій ВІРНИЙ

Коректура, дизайн і верстка,
переклад з російської:
Андрій ЛАВРЕНТІУК

Відповідальний за друк:
Андрій ЛАВРЕНТІУК

Журнал зареєстрований
в Державному комітеті
телебачення та радіомовлення
України.

Свідоцтво про реєстрацію
КВ №10673 від 28.11.2005 р.

© Всі права збережені за Богом

Використовуйте, копіюйте та розповсюджуйте будь-які матеріали цього видання для виконання наказу Христа: «Ідіть по цілому світові, та всьому створінню Євангелію проповідуйте! Хто увірує й охреститься, буде спасений, а хто не увірує – засуджений буде» (Євангеліє від Марка 16:15-16).

Адреса для листування:

Церква «Різдва»
вул. Коцюбинського, 5
м. Житомир, 10008
імейл: alavrentiuk@gmail.com

Попередні номери альманаху «Путь» можна читати, а також слухати в аудіоформаті на сайті: <http://uznik.net/index.php/archive-way/read-way/2191-almanah-way-text>

Видання благодійне
Free – not to be sold

Віддруковано в ФОП
Туловський М.Л.
Тираж 1200 прим.

Вона тобі допоможе!

«Бо я пересвідчився, що ні смерть, ні життя... не зможе відлучити нас від любови Божої, яка в Христі Ісусі, Господі нашім!» (Римлян 8:38-39).

Якось колишній солдат розповів мені історію зі свого життя.

«Я ніколи не був боягузом. Багато хто в нашому підрозділі відзначав мою сміливість. Я міг

зберігати спокій під час бою та надихати інших. Але темрява проникла в моє серце, і в мене з'явився страх перед смертю, який я ніяк не міг подолати. І ось настав той незабутній вечір. Після цілого дня обстрілу, що не припинявся, раптом все затихло. Я з товаришами лежав у коморі, наші сили були виснажені. Було тихо, і в якийсь момент ми почули голос, що лунав зовні – хтось молився, і ми стали уважно слухати. Вмираюча людина зверталася у молитві до Бога. У його словах звучала невимовна радість, що незабаром він залишить цю землю і вирушить до Бога.

Я виповз із комори. Людина лежала зі складеними на грудях

руками; його обличчя було блідим. Він глянув на мене сяючими очима. І я спитав:

– Друг, чи можу я чимось допомогти тобі?

– Дякую, але в мене є все.

Тоді я прошепотів йому на вухо:

– Чи можеш ти допомогти мені? Я страшенно боюся смерті.

Він відповів (це було подібно до слів втіхи матері):

– Візьми у мій внутрішній кишені книгу. Я дарую її. Вона тобі допоможе.

І зі словами хвали на устах він відійшов у вічний дім, щоб перебувати там із Господом. Ця книга – Новий Завіт. Я почав читати його і знайшов Спасителя, Який помер на хресті за грішників. Через віру в Нього я знайшов мир, а страх перед смертю зник».

Що ми шукаємо?

Якось відомого місіонера запросили на обід до високої особи – колишнього генерал-губернатора Індії. Під час розмови генерал-губернатор сказав:

– Ви стверджуєте, що в Індії сотні звернених. Я довго жив там і не зустрів жодного віруючого.

Місіонер запитав:

– Чи зустрічалися вам в Індії тигри?

Була відповідь:

– Я часто бував на полюванні і навіть убив кілька тигрів.

– Тоді у нас схожа ситуація, – продовжив місіонер. – Я ніколи не бачив тигра. Ви ж знайшли те, що шукали; так було і зі мною.

Виникає дуже важливе для всіх нас питання: а що ми шукаємо? У Своїй мудрості Бог каже: «Я кохаю всіх тих, хто кохає мене, хто ж шукає мене – мене знайде! Зо мною багатство та слава, тривалий маєток та

правда: ліпший плід мій від цюрого золота й золота чистого, а прибуток мій ліпший за срібло добірне!» (Приповісті 8:17-19).

Ми хочемо закликати наших читачів шукати цю дорогоцінну Божественну мудрість, а також те, що вона нам усім пропонує. Ви знайдете її у Слові Бога. Вона має ім'я. Добра звістка представляє нам «Христа, Божу силу та Божю мудрість!» (1 Коринтян 1:24). Чи знайшов ти це, читачу?

«Здобудь мудрість, здобудь собі розум, не забудь, і не цурайся слів моїх уст» (Приповісті 4:5).

Рятувальний човен

«Чи віруєш ти в Сина Божого?.. Я вірую, Господи! І вклонився Йому» (Івана 9:35-38).

Нижче ми наводимо розповідь однієї молоді людини.

«Коли друг запросив мене на євангелізаційні збори, я пішов просто з цікавості, але я не очікував почути те, що почув. У мене прокинувся інтерес. Я з нетерпінням чекав наступного вечора. Озираючись назад, можу сказати, що це був найкращий день у моєму житті. Проповідник розповідав про корабель, що тонує. Один із пасажирів, що вхопився за щось, ніяк не наважувався стрибнути в рятувальний човен. Настав момент, коли це було вже неможливо. Корабель пішов під воду, забравши з собою й ту людину.

В цей момент проповідник крикнув: «Стрибай! Залиш ненадійні опори. Стрибай у рятувальний човен! Христос – рятувальний човен!» Я не міг зрозуміти, про що він говорив; для мене це було надто невизначено. О пів на другу ночі я схопився з ліжка, припав на коліна й вигукнув: «Господь, прийми мене таким, який я є!»

Це все, що я міг сказати, але цього було достатньо. Я відчув присутність Бога та зрозумів, що Він мене почув. Раптом я відчув невимовне блаженство, і відтоді

завжди дякую Господу за те, що Він помер і за мене. Те, що було за цим, подібне до пригоди. Я ніби відкрив нову землю, це наповнило мене радістю, яку я ніколи не відчував, і ця радість не перестає наповнювати моє серце».

Ми б хотіли, щоб цей заклик «Стрибай!» надихнув кожного, хто ще не пізнав Ісуса, як свого Спасителя. Дозволь Йому, читачу, прийняти тебе в Свої обійми!

«Бо соромно навіть казати про те, що роблять вони потаємно!» (Ефесян 5:12).

Він був успішним бізнесменом і, мабуть, щасливим сім'янином. Але його дружина не знала, що він не зовсім серйозно ставився до питання вірності у шлюбі. Він же вважав, що для бізнесмена це гаразд, і що кожен так робить. Чи так це? Колись він спілкувався з відродженими християнами і

Бога і заспокоював себе думкою, ніби у Бога є важливіші справи, ніж його позашлюбні зв'язки.

Якось він потрапив до лікарні з виразкою шлунку. Тоді його совість прокинулася, бо він боявся померти. Сестра, що доглядала його, відчула, що йому потрібна втіха, і почала молитися разом з ним. Пізніше він сказав знайомому: «Коли сестра молилася разом зі мною, я відчував,

що Сам Бог був у кімнаті; сестра говорила так, ніби мала особливі стосунки з Ним».

Операція пройшла вдало, і пацієнт почав швидко одужувати. Сестра знову молилася з ним, дякуючи Богові за успішну операцію. Його серце було зворушене, але, на жаль, ненадовго. Чим краще він почував себе, тим швидше розсіювалися враження від спілкування з Богом. Потім він знову зайнявся своїми справами, зустрівся зі старими знайомими та забув про те, як відповів йому Бог.

Ми не знаємо, повернувся він, чи ні. Хай ця історія послужить деяким нашим читачам нагадуванням про те, що вони теж винні перед Богом і потребують Його милості та прощення.

Коротка пам'ять

Божа милість

Народився я в невіруючій сім'ї. В дитинстві про Бога тільки чув, що Він є, тому що мама завжди ходила до церкви і виконувала всі церковні звичаї. Увечері вона молилася до Бога, але ці молитви були однаковими, і я, лежачи на ліжку, знав їх майже напам'ять. Так і пройшло моє тихе, можна сказати, дитинство, тому що батьки любили мене і намагалися зробити усе, аби я був щасливим.

Але дитинство минуло, і наставала юність. Змінилися мої погляди на життя, думки про Бога мене не цікавили, а цікавило зовсім протилежне. Мені хотілося робити те, що робив увесь світ! Цими справами я намагався якомога скоріше подорослішати. Став потрохи палити цигарки, пити. А подорослішати мені допоміг швагро, який вчив мене, що від життя потрібно взяти все, що можна, тому що воно дається людині тільки один раз.

Коли мені виповнилося п'ятнадцять років, мої батьки розлучилися. Я залишився жити з мамою. Була в мене ще сестра, але на той час вона вийшла заміж і жила окремо.

Закінчив школу у 1995 році. Це був час, коли гроші зароблялися досить важко. І тоді я зі своїм швагром почав їздити до Білорусії.

Одного разу у нас стався такий випадок. Під'їжджаючи до кордону, швагро почав говорити мені, що у нас погані справи. Я запитую у нього: «Що сталося?» Він показує мені на підлогу, де бачу розсипаний тютюн. Але швагро мені пояснив, що це не тютюн, а макова соломка. Він її перевозив на нозі, вірніше на протезі, тому що однієї ноги у нього не було. А подібне заняття було вже кримінальною справою. Та ситуація у вагоні склалася так, що митник нічого не побачив.

Ми «сухими вийшли з води». Повернулися додому, я посварився зі своїм швагром: «Навіщо ти мене так підставив, я б міг разом з тобою сісти до в'язниці!» А він посміхнувся: «То ж все обійшлося. Життя продовжується!»

Проходили дні, ця нестандартна історія почала забуватися. Настав час, коли мені потрібно було кудись поступати.

Вступив до одного із учбових закладів. Якимось на перерві я побачив, що мій однокурсник читає книгу. Я запитав, що це за книжка. Він відповів, що Євангеліє. Ми з ним порозмовляли, і він запропонував мені на зібрання.

Проте на зібрання я потрапив не одразу. В той час якраз мій швагро, з котрим ми удвох перевозили макову соломку, закінчив життя самогубством. Через тиждень помер батько. І тільки тоді я почав роздумувати над своїм життям, думати

про Бога і задавати собі запитання: «А де я буду після смерті?» З тих пір почав ходити на зібрання та уважно слухати, що там говорилося.

Бог стукав до мого серця, але вийти і покаятися перед церквою я ще не міг, хоча і знав, що це потрібно зробити. Настав час, коли я помолився молитвою покаяння – це сталося, коли у нашій церкві на річці відбувалося хрещення.

Сьогодні, роздумуючи над своїм життям, бачу, як Бог мене вів до Себе, як зберігав і милував на усіх дорогах. Якби не Божа милість, можливо, мене вже й не було б на цій землі. Тому я не перестаю Йому дякувати за велику любов!

Господь подарував мені чудову дружину, з якою ми живемо у шлюбі 10 років і разом займаємося дитячим служінням в церкві, проводимо табір. Також я маю двох хороших дітей – і це велике благословення для мене! Ціль мого життя сьогодні – нести дитячим серцям вістку про Спасителя та порятунок. Він для всіх є найкращим Другом!

Ярослав Челій

Блудниці попереду вас йдуть...

У житті християнина бувають різні ситуації: і небезпечні, і комічні, і скорботні, і радісні та повчальні. А якось і такий випадок мав місце.

У 70-ті роки в одному цеху зі мною працювала жінка, яка, м'яко кажучи, легко сходилася із чоловіками навіть у робочий час. Це не викликало в мені особливого подиву. Що говорити – світ є світ. Так як я не приховував своїх релігійних переконань і говорив людям про Христа, то одного разу ця жінка підійшла до мене і заявила, що вона не грішна, бо нікого не вбила, не обізвала, не обікрала, навіть жодного аборту не зробила.

«Немає гріха в мене, – сміливо сказала вона. – Я нікому не роблю зла. А те, що зраджую чоловікові... Адже в Біблії написано, що блудниці вперед вас, віруючих, йдуть у Царство Боже. Христос не засудив блудницю і мене не засудить. Він не проти таких,

як я. Так що, Мішенько, я вперед тебе увійду в Царство Небесне! – з вогником в очах проголосила вона. – З чоловіком ми виховуємо двох дітей і про таке зло, як розлучення, у нас навіть думка не виникає».

Того разу, приголомшений такою лжеправедністю та «обізнаністю» в Євангельському вченні, я не знайшов, що їй відповісти. Довго ще звучали її слова: «Блудниці попереду вас йдуть...»

Щоб таких ситуацій було менше, апостол Петро дав добру пораду всім віруючим (1 Петра 3:15) завжди бути готовими пояснити будь-якій людині основні істини християнського вчення. А для цього, підказує апостол Павло, необхідно вивчати Писання: «...чинячи так, ти спасеш і самого себе, і тих, хто тебе слухає!» (1 Тимофію 4:16).

Чому її слова, які виправдують розпусту, так збентежили мене? Адже все, про що вона говорила, записано у Новому Завіті. Але диявола недаремно називають лукавим, хитрим. Має так-

Івана. У Євангелії говориться, що блудниці повірили Івану Христителю, який закликав до покаяння, і христилися, сповідуючи свої гріхи (Марка 1:5), а фарисеї відкинули цей заклик. В іншому місці розповідається, що Ісус Христос наказав жінці, викритій у перелюбі, більше не грішити (Івана 8:11). З цього випливає, що тільки грішники, що покаялися, і грішники, що очистилися від скверни плоті і більше не роблять колишніх гріхів, тільки такі, освячені, увійдуть до Царства Небесного.

«Хіба ви не знаєте, що не-

тику. Він бере з біблійного тексту лише те, що йому потрібно. Так він діяв, спокушаючи Христа. Так і цю жінку ввели в оману кимось сказані слова з Євангелія в неправильному та неповному викладі. А вона сприйняла за істину і виправдала свій гріх.

Чому Христос сказав, що блудниці попереду вас йдуть у Боже Царство? По-перше, Він сказав це фарисеям (Мт. 21:32), які не повірили проповідям

праведні не впадуть у Божого Царства? Не обманюйте себе: ні розпусники, ні ідоляни, ні перелюбники, ні блудодійники, ні мужоложники, ні злодії, ні користолюбці, ні п'яниці, ні злоріки, ні хижакі Царства Божого не впадуть вони! І такими були дехто з вас, але ви обмились, але освятились, але виправдалися Іменем Господа Ісуса Христа й Духом нашого Бога» (1 Коринтян 6:9-11).

Михайло Романович

Сповідь

Хто як може...

Люблять люди міркувати про мораль та засуджувати тих, хто випадково спіткнувся на своєму шляху. Найчастіше і найлегше беруться міркувати про мораль деякі люди похилого віку, які, прогрішивши по-своєму минулу молодість, перед лицем смерті і звіту, що наближається, у всьому охоче беруться повчати інших, або ж дуже багаті, розпещені люди, які ніколи не страждали. До милосердя таких людей марно вдаватися – вони ніколи і ні в чому не допоможуть і вас не зрозуміють.

А ще більше поширене і модно в наш час засуджувати нинішню молодь, яка, щоправда, іноді справді викликає подив і навіть відштовхує своєю манерою поведінки. Але чи так вже винні лише одні вони у своїй нібито безнадійній моральній поведінці?

Скільки разів і скільки людей усіх націй це питання обговорювали і поки що без жодного результату! І рідко хто по-справжньому задумався над тим, що коли людина самотня і почувається нещасною, вона ще більше озлобляється, бачачи, що й навколо неї теж нікому по-справжньому не тепло і кожному по-своєму важко, так що ніде шукати допомоги. Отже, треба плисти за течією,

якось пристосовуватися до життя. Ось і «пристосовується» хто як може...

Всі роки, втрачені для молоді за час, коли були відсутні їхні батьки, які могли спрямовувати їхні вчинки (коли бракувало потрібного харчування, коли їхня мрія про куряче м'ясо могла їм ввижатися хіба що у вигляді півня, поставленого як флюгер на даху), наклали свій відбиток на молоді душі.

А ті, кому самому довелося побувати на фронті, поверталися мимоволі озлобленими та вимогливими до всіх після всіх страждань. Вони за всі ці роки не чули навколо себе жодних інших розмов, як тільки про війну, яка так погіршила, а то й зруйнувала їхнє життя.

Саме тому і з жіночою статтю вони почали поводитися з фамільярністю, позбавленої поваги, не вважаючи за потрібне «делікатничати» з представницями «слабкої статі», який насправді показав, що він зовсім перестав бути слабким. І чим більше оточуючих обурювалося їх аморальними вчинками, тим більше вони озлоблялися і тим інтенсивніше прагнули реваншу за всі роки, проведені без батьківського по-вчання, без сім'ї, домашнього тепла і любові.

«Нова хвиля»

Я належала саме до «слабкої статі» і виросла в бідній сім'ї, яка ще більше збідніла після того, як мого батька було вбито на фронті. Наша бідна мати все ж таки якимись надприродними зусиллями підняла нас на ноги до того віку, коли ми могли вже більш-менш самостійно влаштувати своє життя. Нас було три сестри, і всі три, як одна, були дуже гарні. Можливо, тому (як я невдовзі переконалася) мої сестри, не маючи ніякої спеціальності, дуже легко влаштувалися на роботу. Ким і як вона була оплачувана, цього я тоді не розуміла, бо була ще дитиною.

І ось, підростаючи, я поступово входила до того середовища моїх однолітків, яких тепер по-модному називають «нова хвиля». Почалася моя життєва школа, в якій, мабуть, абсолютно була відсутня мораль. Неможливо було, обертаючись у цьому колі, не запозичити звички однолітків, та якби навіть хтось і захотів чинити опір існуючим звичаям і правилам, то він міг бути жорстоко покараний. Йому оголошували повний бойкот, і тоді й без того безрадісне існування ставало просто нестерпним.

Тепер мені боляче і соромно згадувати про той час, але тоді я цілком віддавалася нездоровим розвагам, бо не знала інших. Щоправда, десь у глибині душі все ж таки жила світла мрія про щось красивіше, але умови життя були такі, що ми все більше і більше вироджувалися і ставали аморальними. До того ж постійна потреба, а часом і просто голод змушували йти на будь-які компроміси з совістю, аби якось існувати. Ми постійно недоїдали, і наші голови були сповнені будь-якими комбінаціями, як би

отримати найкраще харчування, так необхідне у молодому віці.

На моїх очах відбувалося так зване падіння юних дівчат, спокушених досвідченими лавеласами, які чатували на таких нещасних і за смачну вечерю або пару панчох отримували від цих жертв бажане. Чоловічі очі вже неодноразово зупинялися і на мені. Випадок допоміг одному літньому та багатому спекулянту отримати мене як свою кохану на досить довгі роки.

Все почалося трафаретом і розігралося, як по нотах: вечеря в дорогому ресторані, багато випитою алкоголю, жертвою якого я і стала. Так почалося моє підле, брудне життя, від якого я іноді намагалася звільнитися, але, не маючи іншого джерела існування, все більше поринала в це болото, що засмоктувало все глибше і глибше...

Іноді вночі, лежачи без сну, я раптом усвідомлювала, в якому бруді живу. Мене охоплював жах, від якого вся покривалася потом, і хотілося тут же встати і повіситися на першому гаку, що попався. Але молодість, яка підсвідомо жадала життя, і глибоко прихована віра, що все ж таки колись і для мене настануть кращі часи, змушували мене знову упокорюватися і продовжувати це існування.

Всепоглинаючий сором

Війна скінчилася, і світ почав потроху приходити до тями від пережитих жахів; життя поступово почало входити до нормальної колії. Почали відкриватися кордони з іншими державами, які не постраждали від війни, і мої знайомі потяглися до інших країн, де можна було б розпочати нормальне життя. Захотілося і мені порвати з усім і буквально втекти від свого ганебного минулого.

Знову ж таки моя зовнішня привабливість зіграла свою роль, і один багатий американець

запропонував мені перетнути океан і дізнатися про життя іншого материка. Там вперше я дізналася, що, окрім змучених, ошалених від бомбардувань людей, крім зруйнованих будинків та голодного існування, є зовсім інше життя, з нормальними та добрими людьми, чистими та чесними.

І ось, нарівні з радістю про звільнення з минулої каторги, почалися мої нові, душевні страждання. Незабаром я розлучилася зі своїм американцем і, вивчивши англійську, змогла влаштуватися на роботу, що забезпечувало мені скромне, але цілком самостійне життя. У мене з'явилися знайомі та приятелі, але страх, що вони дізнаються про моє ганебне минуле, переслідував навіть уві сні. А разом із цим страхом горів у мені сором, всепоглинаючий сором, що знищує всяку повагу до себе і навіть викликає огиду до своєї особи, так що часом просто не хотілося жити. Часто я прокидалася від цього страху, бо мені снилося, що з Європи приїхав хтось, хто знав мене раніше і все моє минуле життя.

Тепер я особливо почала відчувати свою душевну самотність. Здавалося, що, поділися я з кимось, хто по-справжньому, по-людськи зуміє все зрозуміти і

не надто мене засудить, я одразу могла б відчувати себе щасливою. Але цей друг не приходив, і я внутрішньо мучилася, хоч і жила тепер із повним комфортом і могла зовсім забути, що таке голод.

Я багато працювала, іноді почувала себе такою втомленою, ніби була вже глибоко старою. Ця втома все збільшувалася і, нарешті, вилилася у хворобу, яку я довго не могла визначити. І тільки коли мені стало зовсім погано, дізнавшись адресу одного лікаря, я пішла до нього на прийом. Мені довелося довго чекати своєї черги, і за цей час я почула найприємніші відгуки про цього лікаря і задалегідь дякувала долі, що потраплю в такі надійні руки.

Нарешті, підійшла моя черга, і мене прийняв середнього зросту, міцно складений блондин із дуже світлими, проникливими очима. Він дуже діловито і стримано почав ставити мені запитання, уважно стежачи за моїми словами та виразом мого обличчя, ніби не зовсім мені довіряючи. Довелося відкрити йому деякі подробиці мого минулого життя.

Сповідь

Потім почався ретельний огляд. У мене виявилася одна із

жіночих хвороб. Він відразу ж заявив, що необхідно оперуватися, і якнайшвидше. Це було великим ударом для мене в усіх відношеннях, а головне через мій фінансовий стан. Але коли я відверто сказала про свої труднощі, він, подумавши трохи, призначив мені ціну, майже наполовину меншу за ту, яку з мене взяв би інший хірург. Мене ця щедрість, ця людяність так вразила, що мимоволі я почала до нього придивлятися не лише як до лікаря, а й як до людини.

Операція була призначена за три дні, і це дало мені можливість до неї підготуватися. Я нікому зі знайомих не повідомила про це, і тільки моє начальство по службі про це знало.

Операція тривала довго, тож коли мене привезли в палату і поклали в ліжку, я почувала себе зовсім розбитою морально і фізично. Після кількох годин безперервного болю я дійшла до такого нервового стану, що коли, вже ввечері, до палати зайшов лікар, я розплакалася гіркими сльозами.

Побачивши, як мені здалося, на його серйозному обличчі щось на кшталт жалісливої гидливості, я, ніби кидаючись у море, щоб потонути і перестати страждати, захилюючись сльозами і поспішаючи, почала йому розповідати про все своє минуле життя, з усіма подробицями, ніби вивертаючи себе всю навиворіт перед цією зовсім чужою для мене людиною. Що штовхало мене на це? Думаю, спрага дійти до останньої точки страждання і, поринувши знову у все брудне, пережити, передати йому, чистому, все своє минуле, сподіваючись цим полегшити свою ношу сорому та огиди до самої себе. Я розповіла йому все і буквально захилюлась у сльозах, гіркоту яких, можливо, знає лише один із тисячі.

Він мовчки все вислухав, підвівся і сказав: «Я надішлю до вас сестру зробити потрібний укол для вашого заспокоєння». І більше нічого! Сказав і пішов, тихо зачинивши за собою двері, наче й не приходив.

Довгий час після цього я не бачила його. Моє одужання йшло швидко, мене доглядали досвідчені, серцеві сестри, в увазі яких я відчувала його невидимий контроль над мною і моєю хво-

робою. Скільки ночей я провела у сльозах та молитвах до Бога, вперше відчувши, що від мене колишньої вже не залишилося нічого! З модної атеїстки я перетворювалася на глибоко віруючу людину; з циніка, що заперечує любов чисту та ніжну, я стала жінкою, повною любові до всього прекрасного.

Настав час, коли я мала вписатися з санаторію і переїхати до себе додому. В останній вечір я була сповнена єдиного бажання – ще раз побачити мого доброго лікаря і подякувати йому за все, що він мені дав. Я знала, що з цим побаченням мені належало ще раз пережити всю силу мого колишнього сорому і відрази до минулого, але я була згодна піти на це, аби ще раз побачити його милі, суворі очі.

Інший шлях життя

Господь почув мої молитви: майже в останній момент мого перебування в палаті тихо відчинилися двері, і з'явився він! Тепер, побачивши його, я відчула, як кудись далеко йдуть усі мої колишні почуття і залишається тільки одне моє ніжне кохання до нього, подароване Богом, Який очистив і віродив мене. Напевно, всі ці нові для мене переживання були написані на моєму обличчі, і те сяйво, яке виходило від мене, очевидно, заразило його. Я вперше побачила його усмішку, з якою він мовчки підходив до мене.

Що я йому казала, що він мені відповідав – я нічого не пам'ятаю; я вся безроздільно віддалася цьому новому для мене відчуттю щастя, яке мені дало кохання. Пам'ятаю тільки, що, коли він, прощаючись, подав мені руку, я взяла її двома руками і, не усвідомлюючи того, що роблю, поцілувала цю руку, яка врятувала мене не тільки від тяжкої хвороби, але яка, сама того не усвідомлюючи, направила мене на зовсім інший шлях життя.

Що сказати на закінчення моєї сповіді? Хіба є ті слова, які могли б описати те велике диво, яке приходиться від Бога як винагорода за всі пережиті страждання? Ось і до мене, через Його велику милість, прийшло це велике диво!

Я, скалічена колишнім життям, повна сорому за своє негідне минуле, жінка, яка ніколи не могла і мріяти про справжню, чисту любов до себе, я раптом отримала все, що називається щастям. Ісус Христос, що взяв на Себе всі мої гріхи та нечистоту, очистив мене і звільнив від усього, що отруювало моє життя.

Мій дорогий лікар став моїм чоловіком; він пожалів мене, зрозумів, оцінив моє кохання, повірив мені і подарував своє чисте серце!

Олена Морозова

«Один чоловік був багатий, і зодягався в порфіру й віссон, і щоденно розкішно бенкетував. Був і вбогий один, на ім'я йому Лазар, що лежав у воріт його, струпами вкритий, і бажав годуватися кришками, що зо столу багатого падали; пси ж приходили й рани лизали йому... Та ось сталося, що вбогий умер, і на Авраамове лоно віднесли його Анголи. Вмер же й багатий, і його поховали. І, терплячи муки в аду, звів він очі свої, та й побачив здаля Авраама та Лазаря на лоні його. І він закричав та сказав: Змилуйся, отче Аврааме, наді мною, і пошли мені Лазаря, хай умочить у воду кінця свого пальця, і мого язика прохолодить, бо я мучуся в полум'ї цім!.. Авраам же промовив: Згадай, сину, що ти вже прийняв за

життя свого добре своє, а Лазар так само лихе; тепер він тут тішиється, а ти мучишся. А крім того всього, поміж нами та вами велика безодня поставлена, так що ті, що хочуть, переходити не можуть звідси до вас, ані не переходять звідти до нас. А він відказав: Отож, отче, благаю тебе, щоб його ти послав у дім батька мого, бо п'ятох братів маю, хай він їм засвідчить, щоб і вони не прийшли на це місце страждання! Авраам же сказав: Вони мають Мойсея й пророків, хай слухають їх! А він відказав: Ні ж бо, отче Аврааме, але коли прийде хто з мертвих до них, то покаються. Йому ж він відказав: Як Мойсея й пророків не слухають, то коли хто й із мертвих воскресне, не йнятимуть віри!» (Луки 16:19-31).

У ЧОМУ ВИНЕН БАГАТИЙ?

Бог закликає кожного!

Глибокий сенс взаємин Бога з людьми і між людьми відкривається нам у цій притчі. Христос представляє нам тут два типи людей: багатія та бідняка. З тексту видно, що багатій опинився в пеклі, а бідний Лазар – у раю. Але бідність зовсім не є візою до раю, і не обов'язково «багатим бути – у ризику жити». Не в цьому сенс приповіді.

Бог не ділить людей на багатих та бідних, на здорових та хворих, жінок та чоловіків, європейців та африканців, культурних та неосвічених. Навпаки, Він закликає кожного. Євангеліє тому і є Доброю Звісткою, що воно відкрите кожному. Хто б не звернувся до Ісуса Христа, він знайде в Ньому шлях прощення гріхів.

Зверніть увагу: ім'я бідняка нам повідомлено, а імені багатія немає. Просто: багата людина – і все. Чому так? У цьому прихована велика таємниця спілкування. Людину, з якою ми знайомимся і потім спілкуємося, ми називаємо за ім'ям. А людей незнайомих ми можемо лише якось описати.

Коли на виробничих виставках я знайомлюся з людьми, які цікавляться продукцією моєї фірми, то ми обмінюємося

візитними картками і з цього моменту звертаємося один до одного за ім'ям. Тепер ми знайомі. Але якщо хтось просто пройшов повз мій виставковий стенд, то запам'ятовую цих людей лише за якимись ознаками: високий, неголений, капелюх, поспішаючий... Мій знайомий для мене ХТОСЬ, а незнайомий – ЯКИЙСЬ.

Бідняк був відомий Богу як особистість на ім'я Лазар. Він, напевно, багато молився і волав до Бога, просив допомоги,

дякував за життя, за кухню свого годувальника-багача і за крихти з його столу, за мир у душі та світ навколо себе. Напевно, він був людиною настільки відомою за місцем свого проживання, що буквально кожна собака його знала. Чи не говорить це про його миролюбність? Він, схоже, ділився крихтами з псами, а вони йому зализували рани. Бог знав його, і він знав Бога.

А як ми спілкуємося з людьми: з колегами на роботі, з сусідами по сходовому майданчику, у

побуті, в магазині чи на зупинці, з подружжям, з дітьми, з братами та сестрами по вірі у Христа? Які наші стосунки з Богом? Чи відома нам участь Господа в нашому житті? Чи ми проходимо життям, не відкриваючи очей на нещастя навколо себе, не відповідаючи на голос Христа?

Про багатія, до речі, нічого поганого в притчі не сказано, і тому не потрібно уявляти його аморальним типом, на кшталт якогось мафіозі. Про нього нічого такого не сказано, і зовсім не обов'язково, що він був злодієм чи гвалтівником. Був він, мабуть, умілим підприємцем і вів бізнес так, що міг собі дозволити розкішне життя. Ним він насолоджувався і пишався успіхом.

Але Небо про нього нічого не знало – туди він не звертався. Він не зрозумів, що Бог є все у всьому. О, якби він знав про царя Давида, або Закхея, або про ту вдову, яку Христос у храмі помітив, коли вона віддала останню монету, віруючи в силу Бога, то він міг би дізнатися про головну цінність у житті! І Давид, і та вдова знали, Хто дає життя, здоров'я, сили, здібності, сприятливі умови; від Кого приходять думки, ідеї та успіх. Багач приписав це все собі. Бога він виключив зі свого життя.

Не йняти- муть віри...

Далі в цій притчі Господь розповідає про крик душі, яка пішла з життя, яка зрештою зрозуміла, як треба було жити. Тепер, мучившись і плачучи, багатій хоче якось попередити своїх близьких. Він просить, щоб хтось із померлих воскрес і розповів його рідним, як треба жити. Але йому була відповідь, що

його близькі мають Святе Письмо, якого достатньо, щоб знати, як жити. Вони мають храм, пророків, книги, проповідників, зібрання, віруючих друзів, родичів, з якими живуть під одним дахом. І Слово Боже каже: *«коли хто й із мертвих воскресне, не йнятимуть віри!»*

Яка, здавалося б, жорстка відповідь! Невже люди не будуть зворушені таким надзвичайним явищем – воскресінням мертвого? А тим часом, життя нам не раз показувало, що найбільші чудеса не могли похитнути серце, яке запекло, яке вирішило не вірити. Я знаю багато таких людей. Господь стукає до них, але замість того, щоб відкритися Йому, вони ще щільніше зачиняють від Нього двері свого серця.

Чому таке відбувається? Звідки це усвідомлене рішення жити, противлячись Христу? Для мене це непросте питання, адже і в мене є родичі, близькі та улюблені люди, які живуть у такому стані.

Насамперед нам має бути зрозуміло, що Бог не нав'язує Себе нікому. Кожна людина має свободу вибору. І тому є чимало людей, які обирають можливість жити не сумлінно. Вони не хочуть жити відповідально, бо зачиняють двері свого серця,

думаючи, що тепер, відмахнувшись від відповідальності перед Богом, вони вільні.

Інші кажуть, що звикли вірити лише тому, що бачать їхні очі та відчувають їхні руки. Але насправді далеко не все можна побачити або помацати руками. Навпаки, найбільше та найдорожче не можна ані побачити очима, ані руками доторкнутися. Добре серце, наприклад, праведну думку, – все це неможливо ані виміряти, ані зважити. Але про справи Господні ми завжди маємо свідчення в навколишньому світі.

Сьогодні вранці зійшло сонце і настав день. А що було б, якби сонце стало трохи ближчим до землі? – Воно спалило б усе. А що сталося б, якби воно стало трохи далі від нас? – Ми б просто замерзли. Хто ж влаштував так, що у нас є все необхідне для життя – день і ніч, тепло і прохолода? Хто дав нам очі і руки, які коряться нашому розуму, цей ясний розум і всі наші різноманітні здібності? Хто дав птахові крила та встановив усі закони космосу? Хоч ми не бачимо земними очима Господа, але можемо бачити Його діла. Є в нас інші очі – очі віри. Якщо ми наважимося вірити, то ніби приймаємо візитну картку Бога, а свою віддаємо Йому.

Наочний посібник

Є ще одна причина, яка заважає людям повірити, – негідна поведінка деяких християн. Адже невіруючі часто не можуть відокремити Джерело віри від тих, хто її сповідує. Вони дивляться на християн, котрі живуть часом без радості та роблять некрасиві справи. Дивляться на тих, хто не вмів жити в мирі та злагоді та... відвертаються від віри.

Давайте вчитися у цих персонажів із притчі. Станемо перед Господом, розповімо Йому від серця всю правду про своє життя. Відкриємо Йому в молитві всю вбогість духу, весь дефіцит душі. Ця молитва стане нашою візитною картою. Господь

очистить від самолюбства і простить гріхи.

«...коли хто й із мертвих воскресне, не їнятимуть віри!», – написано в Євангелії. Невипадково Господь завершив притчу такими словами. Він Сам це пережив. Залишивши славу Небес, Він народився в цей грішний світ, жив, закликав у Царство Боже, чудеса творив... А Його вбили. Він безгрішний помер, узявши на Себе всю провину світу. Коли ж на третій день Він воскрес, переміг владу темряви, то з'явився чудним чином учням, благословив їх, повернувся до Небесного Батька, послав Духа Утішителя. А люди не вірять... Не вірять!

Воскрес Ісус Христос, Син Божий, але не вірять.

Багач із притчі прожив своє життя, але так із Богом і не познайомився. Не прийняв Його візитної картки. Ми можемо вести цілком порядне життя, але без Бога це як знецінена валюта. Можна мати багато, тільки вирішального сенсу в цьому немає. Бог за тебе навіть заступитись не зможе, бо Ісус Христос це вже зробив. Тобі залишилося лише послатися на особисте знайомство з Ним. Так сталося з Лазарем. За душею ні гроша, але світ, задоволення, сенс життя та спокій у серці він знайшов у Бога ще коли жив на землі.

Христос розповідає цю притчу, використовуючи її як начотний посібник для Своїх слухачів. Йому ми всі дорогі: і багаті, і бідні. І Він запрошує нас на зустріч із Ним сьогодні і зараз. Це Божий промисел – дати людям спасіння та свободу від будь-якого гріха, опору та впевненість у житті в Ісусі Христі.

Усвідомлюючи себе злиденим і бідним без Бога, але у Христі збагаченим Його присутністю, я знаю, навіщо живу. Знаю, звідки виходить сила життя, знаю, куди спрямовувати свої здібності та все, чим я є і що маю. До Ісуса Христа.

Рудольф Герхардт

Чим небезпечні забобони?

– Слова «віра» і «марновірство» (забобона) мають певну схожість у звучанні, але вони протилежні за значенням. Слово «забобона» означає «марна віра». Іншими словами, забобони – це віра

в щось хибне, порожнє. Справді, який вплив може мати на долю людини павутиння в кутку кімнати чи людина з порожнім відром? Невже червона нитка, пов'язана навколо руки, може чимось допомогти? Зрозуміло, що це абсурд. Але ж люди сліпо вірять у це! Доводилося бачити, як дорослі чоловіки тупцювали посеред дороги тільки тому, що перед ними прошигнула чорна кішка.

І все-таки забобони не такі вже й безневинні, як здається. По-перше, забобони відводять від віри в Бога. Довіряючись прикметам та подібному, люди

не може бути забобонним.

Забобони поневолюють. Людина, яка довіряє прикметам, має спотворене сприйняття світу. Вона звертає увагу не на реальні події, а бачить у всьому таємні знаки, намагається витлумачити їх та будує життя згідно з ними. Це призводить до руйнівних наслідків. Крім того, забобони роблять людину нечутливою до Божого керівництва.

Але це ще не все. Забобони можна назвати підготовчим класом магії. Подумайте, навіщо людина нав'язує на руку червону нитку? Я не знавець забобонів,

– Чи нешкідливі забобони? У нас забобони сильно розвинені, навіть серед віруючих: то руку перев'язують червоною ниткою, то ще щось роблять...

виявляють недовіру Богу. Виконуючи ту чи іншу забобонну дію, вони визнають владу забобонів над собою. Християни повинні довіряти одному Богові. Тільки Бог має володіти ними. Віруючий

але впевнений, що цим люди намагаються чогось домогтися: можливо, захиститися від хвороби, вроки чи чогось іншого. Тобто за допомогою певної дії людина намагається впливати на долю, обставини. Причому це не пряма дія, а таємна, духовна. Але чи це не роблять і чарівники?

За забобонами стоїть ніхто інший, як диявол. І в цьому – величезна небезпека забобонів. Віруюча людина має бути вільною від усієї цієї скверни. Вона повинна довіряти лише одному Богові. Христос сказав, що без Божої волі жодне волосся не впаде з нашої голови.

Не ображайте і не дратуйте Бога забобонами. А якщо хтось вірить прикметам чи практикує забобонні дії, вам необхідно покаятися в цьому, відкинути всю цю гидоту. Амулети або інші речі, які нібито повинні захистити або принести щастя, мають бути знищені. Пам'ятайте, що Бог є Богом-ревнителем.

Павло Тупчик

? Питання – Відповідь!

ОСТАННІЙ ПОКЛИК

Далека дорога

13 листопада 1950 року у вузьких похмурих коридорах великої кам'яної казарми у Бремені стояла мовчазна черга. Тут були росіяни та українці, поляки та чехи, естонці та латиші – словом, люди «дванадцяти мов». Літні та молоді, чоловіки та жінки, підлітки та діти терпляче чекали своєї черги, яка просувалась досить швидко. Йшла остання перевірка щодо переселення до Америки. Наступного дня люди заходили на пароплав.

Невелика група віруючих євангельського сповідання скористалася цією нагодою, щоб кожному вручити Євангеліє рідною мовою. Біля виходу, наприкінці черги, було поставлено два столи з книгами та брошурами. Кожен, хто отримав номер пароплава, підходив до нашого столу з радістю на обличчі.

Ми питали німецькою:

– Якою мовою ви говорите? – І, отримавши відповідь, давали кілька брошур зі словами: – Ось вам у шлях для корисного читання. Обов'язково прочитайте.

Це важливо для вас. А Євангеліє не хочете?

– О так, будь ласка, якщо можна.

Коли запаси літератури добігли кінця і на наших столах майже нічого не залишилося, раптово відчинилися двері і на порозі з'явився ксьондз. Він кинув кілька Євангелій перед нами на підлогу і рішуче підійшов до мене. Обличчя його було спотворене злобою, невеликі припухлі очі налилися гнівом, руки тремтіли. Здавалося, він був несамотий.

– Хто вам дозволив роздавати ці комуністичні книжки?.. Це московська пропаганда!

– Ні, це не московська пропаганда, а Євангеліє Господа нашого Ісуса Христа.

– Ви безбожники! – шалено кричав ксьондз, за спиною якого стояв табірний поліцейський. – Хто вам дозволив це робити? – не вгамовувався він.

– Начальник табору, – відповів я і назвав його ім'я.

– Добре, – сказав поліцейський, звертаючись до ксьондзу, – підемо, дізнаємося...

Небезпечна Богозневага

Маленький, товстенький ксьондз обернувся і, мелькаючи накрохмаленим комірцем, загубився в зацікавленому натовпі. Більше його не бачив. Але за хвилину підійшов чорнявий молодий хлопець і кинув на стіл Євангеліє, яке ми йому щойно дали.

– Фанатики! Дурманите людям голови, – промовив він із гнівом.

Я подивився на молодого хлопця з гарними рисами обличчя, і почуття глибокого жалю наповнило моє серце...

Вранці люди готувалися до відправки на пароплав. У всіх настрої піднятий, веселий: поперед мерехтіла багата Америка.

Збираючись у далеку дорогу, люди викидали непотрібні речі в бочки. Я залишав барак одним із останніх. Серед старого поношеного взуття, розбитих чашок, закопчених каструль, котелків та інших домашніх скарбів, викинутих, бо не потрібні, я побачив кілька новеньких Євангелій, що ми роздавали вчора.

Тяжко стало, що багато слов'ян так нешанобливі до Слова Божого, так сміливо і ризиковано відкидають Його поклик. Я зібрав їх і взяв із собою. Знав: будуть потрібні. Розповів про це знайомому літераторові.

– Нудна ця книга – Євангеліє... Читав я колись. Вигадки. А в Бога я вірю, не безбожник.

– Звідки ми знаємо про Бога, якщо не з Євангелія? – спитав я.

– А що потрібно знати про Бога? Визнавати Його можна і без Євангелії.

– Справа не у визнанні. Повірити треба і прийняти Христа Спасителем, – говорив я йому на шляху до пароплава.

– Для мене краще один раз побачити, ніж сто разів повірити. Більше користі. У що вірити, коли нічого не видно? – відповідав літератор, переходячи на спірний тон.

– Як бачити, якщо очі заплющені? – спитав я.

– Ну, це вже, припустимо, не так... Очі у мене орлині. Політичних пройдисвітів наскрізь бачу, – не без гордості сказав літератор і переключився на улюблену тему про українців-шовіністів...

14 листопада, у темну, непроглядну опівніч, пароплав «Генерал Гаррі Тейлор» здригнувся, глухо загудів і, помітно похитуючи наші ліжка, відшвартувався, взявши курс на Америку.

Вранці, проходячи Ламанш, пароплав відчайдушно хитало. Листопад – важкий місяць для плавання. Великий дощ, сильний вітер не давав відчинити двері, щоб вийти на палубу. Стіною здіймалися високі морські хвилі, били в корабель, кидаючи його, як тріску. Багато хто захворів на морську хворобу, сидів, тримаючи білі мішечки напоготові.

Швидка розплата

Мене незвично нудило. Насилу я вибрався на палубу, для безпеки обтягнувши канатом. Хотілося подихати свіжим морським повітрям. Назустріч мені, згинаючись під сильним вітром, два матроси несли ноші. Я пішов за ними. Біля корми стояло кілька пасажирів та еміграційний чиновник, а на підлозі з обличчям, зверненим до неба, лежала людина.

Я глянув на нього, і нечуванний страх охопив мене з голови до ніг. Лежав той молодий хлопець, який лише два дні тому, у Бремені, не побажав мати Євангеліє та кинув його на стіл. Гарно окреслені губи його були напіввідкриті, ніби він хотів щось сказати, помутнілі очі нерухомо

дивилися в небо, мокрий поривчастий вітер недбало тріпав густе чорне волосся.

Незабаром ми дізналися про те, що сталося. Страждаючи морською хворобою, він вийшов на палубу прогулятися, послизнувся і від сильного пориву вітру впав навznak, ударившись головою об залізні ґрати.

Вдень я зустрів літератора у їдальні. Він їв з апетитом, і я задрив йому. Про морську хворобу він не мав уявлення.

– Ось вам тема написати правдиву розповідь, – сказав я і нагадав про фатальну смерть молодого пасажирів, на якого, як говорили його друзі, чекала в Чикаго наречена.

– Я не люблю такі теми, – пробурчав літератор. Він був явно не в дусі.

Наступного дня еміграційні чиновники дозволили провести євангелізаційні збори. У великій залі пароплавного клубу зібралися люди. Літератора не було, хоч я його запрошував.

Після обіду вияв помірний вітер. Вперше над океаном визирнуло велике червоне сонце. Невгамовно кричали ненажерливі чайки. Біля бортів стояло безліч пасажирів. Раптом на палубі з'явилися матроси, одягнені у парадну форму. Машина різко перейшла на тихі оберти, корабель майже зупинився.

– Що це означає? – спитав я у сусіда.

– А ти хіба не знаєш? Похорон буде. Ходімо ближче і побачимо...

Тіло нещасного парубка, зашите в мішок, підняли на палубу. До мішка прив'язали цементну

брилу для ваги. На борту укріпили спеціальну дошку.

Час подумати про душу...

Прийшов капелан, молодий серйозний американець. Він відкрив Євангеліє і почав читати: «Блаженний і святий той, хто має участь у воскресінні першому: над ними смерть друга не має влади... Тоді віддало море мертвих, що були в ньому, і смерть і пекло віддали мертвих, які були в них; і судимий був кожен згідно діл своїх» (Об'явлення 20:6, 13).

Я озирнувся. Поблизу стояв літератор. Уважно слухаючи, він поринув у глибокий роздум. Усі мовчали. Лише легкий вітерець тріпав зоряний американський прапор, піднятий над тілом, та трохи поскрипували снасті.

Потім пролунала команда. Безшумно ковзнув по дошці білий мішок і важко вдарився об воду, обдаючи великими синіми бризками борт корабля. І знову загули машини, і знову, набираючи швидкість, пароплав вирушив у дорогу, залишаючи за собою вируючий, пінистий слід.

Вже було темно, коли в натовпі, що безцільно снує по палубі, я помітив літератора.

– Ви знаєте, – сказав він, – після цього випадку в мене зник інтерес до політики. Напевно, я зміню курс. Час і про душу подумати...

– Бог вам на допомогу, – сказав я, не приховуючи радості. – Будете щасливі, не пошкодуєте.

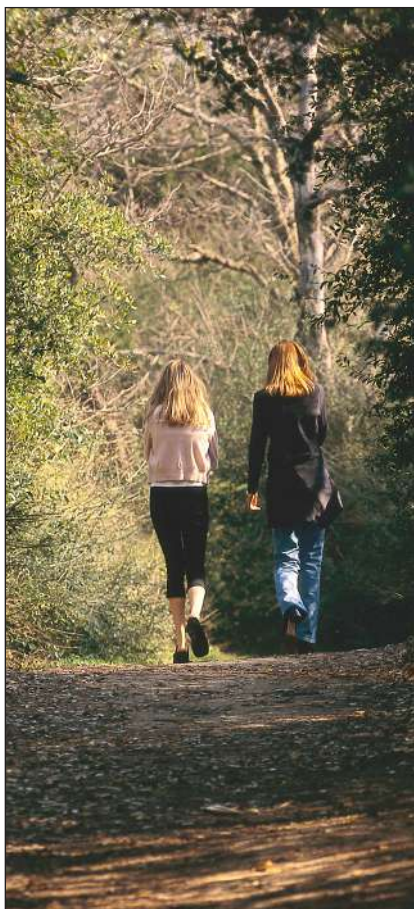
– До речі, чи немає у вас зайвого Євангелія? Треба було б дещо подивитися, – дещо зніяковіло запитав літератор наприкінці розмови.

Він охоче прийняв Новий Завіт, один із тих, що я знайшов серед сміття у бременській казармі. Думаю, літератор зберегає його й сьогодні.

М. Водневський

Тільки віруй

*«Але хто грішить перед Тим, хто його створив, нехай впаде в руки лікаря!»
(Сираха 38:15).*

Осінь моя золота!

Прийшла красуня осінь, як завжди потихеньку, розмальовуючи яскравими фарбами все довкола та наповнюючи повітря осінніми запахами. Начебто й робить це не поспішаючи, але прокидаєшся зранку, виходиш на вулицю – а там усі дерева посипані яскравими фарбами. Здавалося, що ще вчора нічого цього не було, а ось уже все довкола змінилося.

Добре цей час проводити у міському парку, там як ніколи можна відчутти прихід осені. У повітрі стоїть особливий осінній аромат: запахи нагрітої за літо землі та сухого листя. Осінь – дуже гарна пора року. Трохи сумно, бо облітає листя, але стояти під різнобарвним листопадом приємно та весело. Природа прощається з нами до весни, каштани та жолуді

скидають свої надзвичайно красиві плоди. Жовте кленове листя на сонці здається золотим, від нього в парку ще світліше та сонячніше.

Можна зібрати всі ці осінні подарунки і зробити з них гарний виріб, який всю зиму нагадуватиме нам про цей чудовий час. Немає нічого красивішого, ніж килим з різнокольорового листя. Як же приємно було в дитинстві пробігтися ним! Я люблю тебе, осінь моя золота! І сумуватиму за тобою.

Сьогодні виглядало би смішно, щоби жіночка похилого віку бігала по листяному килимі з розпростертими, як у польоті, руками. Олена Марківна посміхнулась сама до себе, отримавши задоволення від своїх дитячих спогадів. Як це було давно, і як недавно... Вона подивилась на дівчинку, котра збирала опавше листя в букет. На лавці сиділа жіночка, її ж років, з опущеною головою. «Напевно, бабуса», – подумала, та ні, дівчинка з букетом побігла в протилежну сторону, коли її покликали, а жіночка підвела голову, напевно ім'я було однаковим.

Несподівана зустріч

– Ірино, ти? – раптом скрикнула Олена. Жінка на лавці підвела голову.

– Оленко! – зраділа зустрічі, спробувала встати, але знову втомлено сіла. – Ось ми і зустрілись у нашому парку дитинства.

Олена підійшла до неї і вони обнялись: одна сидячи на лавці, інша обхопивши подругу за плечі. Присіла поряд.

– Це ж скільки ми не бачились?

– Напевно, років двадцять. З того часу, як ти виїхала в новий мікрорайон.

– Так-так, роки пройшли, не помітили, як нам вже й по п'ятдесят. А я люблю, особливо восени, приїжджати саме в наш парк. Він навіює на чудесні спогади дитинства.

– Так, – погодилась Ірина.

– Слухай, якась ти не така. В тебе все в порядку? Не бачу тої завжди веселої Ірусі, не зауважую блиску в очах. О-о-о... а це що? Сльози? – Олена витягла хустинку і почала їх втирати. – А ну розповідай.

– Місяць тому вирізали мені поліпи на товстій кишці. Все би нічого, і операція пройшла вдало, але хірург знайшов ще й іншу проблему – ракову пухлину, котра кровоточить. Я була в шоці, ніби то почувала себе чужою некомфортно зі своїм кишечником, поміняла дієту, а тут і дієта, виявляється, ні до чого.

Коли я зрозуміла діагноз у всій повноті, на мене напав страх, просто тваринний страх смерті. Я не могла думати більше ні за що, як тільки за свою хворобу. Мій стан був настільки пригніченим, що хірург не міг мене заспокоїти.

– Але раз він тебе заспокоював, значить, не все так безнадійно.

– Напевно, але мої думки почали літати навколо моїх синів. Хоча вони вже й самостійні, однак бажання відвідати матір чи хоча би задзвонити ніколи не проявляли. Ще до захворювання вони були впевнені, що зі мною все добре. А от тепер як я їм маю повідомити про таку страшну хворобу? Для чого я повинна обтяжити їхнє життя?

– Я не згідна з тобою. Можливість допомогти тобі в ці хвилини, або просто побути поруч з тобою...

– Ні, ні, я б собі ніколи не вибачила, якщо б втягнула їх у

свої проблеми. Ну скажи мені, чому саме я? За що таке покарання? Для мене життя закінчилось. Скільки мені залишилось?

– А що лікар говорить?

– Каже лікувати, що є надія.

А гроші звідки я візьму на таке лікування?

– Все ж таки, я б радила розповісти про все дітям, бо інакше ти у своєму депресійному стані ще щось собі зробиш. Не всі ж помирають з тих, хто має рак. Ти б до священника пішла.

– Для чого? Замовити місце на цвинтарі? – з іронією спитала. – Якби ти знала, Олена, яка в мене пустота в душі. Мені здається, я з цього стану більше ніколи не вийду.

– Вийдеш, тільки візьми себе в руки і застав себе зрозуміти, що твоя депресія аж ніяк не допомагає лікуванню.

– Це ж не одного місяця лікування. Хіміотерапія, радіаційне опромінювання та хірургічне втручання – це ж затягнеться на рік.

– От-от, тіло твоє буде ослаблене, так ти його хочеш добити своїми тривогами та страхом. Тобі навпаки потрібно буде весь цей час більше розмовляти зі своїми синами та внуками. Не замикайся в собі. Довір лікування лікарям, а сама знайди собі цікаве заняття, частіше будь на свіжому повітрі, якимось підніми свій настрій.

– Ой, не знаю, розумом розумію, а в душі неспокій.

– Ти мені нагадала одного молодого підпільника, я недавно фільм про війну дивилась. Так от він всіх запевняв, що фашистів не боїться, а інший йому зауважив, що не фашистів, а себе треба боятись. От так і в тебе: може не рака стільки треба боятись, як себе зі всіма цими страхами та переживаннями, які тебе ще, не дай Бог, приведуть до самогубства.

– Скажеш таке, – замахала руками Ірина.

– Добре, мушу йти, але ти обіцяй мені, що в найближчі

дні зустрінешся зі священником. І не для того, щоб замовити вінок, а щоб він подбав про твою душу. Ось тобі мій номер телефону – дзвони мені, тільки обов'язково.

Відверта розмова

Ірина вийшла з дверей храму, примружилась від сонячних променів, котрі сліпили очі, але не відвернула обличчя, а, навпаки, витягла його у посмішці в сторону осіннього сонця. Напевно, останнє тепло у цьому році. Відбула літургію в місцевому храмі, як їй радила подруга. Коли ж це вона останній раз тут була? Вже й не згадає, напевно ще коли мати була живою.

Цікаво: як священник знав про її хворобу, адже йому ніхто про це не повідомляв? Чи може не одна вона така? Бо він сказав, що однією з ознак кінця світу будуть хвороби, які збільшаться серед людей. Невже кінець цьому всьому такий близький: і сонцю, і землі, і всьому живому? А ще сказав, що хвороби послані Богом людству за гріхи. Хвороба, вражаючи тіло, так чи інакше задіє і душу людини.

На сьогоднішній день, хоч ціла низка хвороб і зійшла нанівець, їм на зміну прийшли інші. Тому, незважаючи на всі колосальні досягнення медицини,

вірними і досі залишаються слова з Біблії, що днів наших – 70 років, а при більшому здоров'ї – 80 років; і найкраща їхня пора – праця і хвороби, бо минають швидко (Псалмів 89:10).

«Але ж мені ще де-де до сімдесят», – з досадою подумала жінка і зійшла сходами вниз, обернувшись, перехрестилась і пригледіла лавку на храмовій доріжці, щоби таки дочекатись якого священника. Сиділа недовго у своїх невеселих роздумах, зауважила, що в її сторону наближається той же священник в чорній рясі, що читав літургію. Встала на зустріч, він зупинився.

– Чи не знайдеться у вас, отче, декілька хвилин для мене, щоби вислухати?

Подивившись на її заплакане лице, вказав рукою на ту ж саму лавку і вони обидва присіли. Ірина, втираючи заплакані очі, розповідала йому все те, що говорила Олені, а може ще й більше, бо за декілька днів вона не те щоби заспокоїлась, а навпаки, додала до своєї душі страждань. Раз від разу замінюючи розповідь короткими сльозливими дивилась на мовчазливого священника, який її ще й словом не перебив, ні рухом не втішив.

– ...і лікарям нашим я не дуже довіряю, і дітям боюся

говорити. Ото прийшла до церкви, та й то не стільки по своїй волі, як подруга просила, – закінчила жінка й підняла очі на священника.

– Те, що прийшла, це дуже добре, адже душа твоя не має спокою, а його можна віднайти тільки у Христа, адже Він сказав: *«Прийдіть до Мене, всі втомлені та обтяжені, і Я заспокою вас!»* (Матвія 11:28). Давай перш, як за тебе, поговоримо за лікарів. Знаєш, що наш храм носить ім'я святого апостола Луки?

– Ні, не знаю.

– А те, що апостол Лука був лікарем, теж, напевно не знаєш. А віддалася б у його руки, щоби лікував?

– Ну як же ні – він святий.

– Коли він лікував, то й хвороб таких не було, що ти мені оповіла, та й медичного устаткування теж. Сьогоднішню проповідь чула, що під кінець світу хвороби будуть збільшуватись? Хоча медицина буде ставати чим далі, тим досконаліша. Але Бог сказав саме так, і слова Його збудуться.

– Так що, вже й лікуватись не вартує, бо прийшов кінець цього всьому?

– Ні дня, ні години ніхто не знає, крім Отця Небесного, тому ми повинні жити так, якби це ніколи не прийшло, але бути готовими до цього, якби сталося сьогодні.

Ірина широко відкритими очима подивилась на священника, їй ніяк не вдавалося пов'язати в голові майбутнє з сьогоднішнім. Він пригладив правою рукою свою напівсиву бороду і продовжив:

– Давай я тобі зачитаю місце з книги Сираха, краще за нього і не скажеш, як він написав, – священник відкрив Біблію, яка була у нього під рукою, полистав, знайшов потрібне місце...

Історії, сповнені надії

«Шануй лікаря для потреби, бо Господь і його створив.

Бо лікування є від Всевишнього, і він одержить дари від царя. Уміння лікаря піднесе його голову вгору, і перед вельможами він буде дивовижним. Господь створив ліки з землі, і розумна людина ними не знехтує. Чи не від дерева осолодилася вода,

щоб пізнати Його силу? І Він дав уміння людям, щоб прославитися в Його дивовижних ділах. Ними Він лікував і забирав його біль. Хто робить мазь ними, зробить суміш, і немає кінця Його ділам, і мир від Нього на обличчі землі. Дитино, не хехтуй твоєю хворобою, але молися до Господа, і Він тебе оздоровить. Відстав проступок, випростуй руки і очисти серце від усякого гріха. Дай запашність і пам'ять пшеничного борошна, і намасти принос, як той, що не є. І дай місце лікарю, бо Господь і його створив, і хай не віддалиться він від тебе, бо потребуєш його. Є час, коли і в їхніх руках є успіх. Бо й вони будуть молитися Господу, щоб подав їм спочинок і лікування для збереження життя» (Сираха 38:1-15).

– Значить, все правда – хвороби за гріхи наші...

*– Не завжди, але в основному так: і переїдання, і зловживання алкоголем, і, навіть, заздрість... все це описується в Біблії. Але Господь як і насилає хвороби, щоб повернути людей до Себе, так і лікування залежить від Нього. Той самий Лука писав, що *«сила Господня у зціленні хворих»* (Луки 5:17), але воно може бути, а може не бути, залежно від Божої волі *«Він прощає всі беззаконня твої, зцілює всі недуги твої»* (Псалмів 102:3). Тому довіряйся лікарям, але проси Бога, щоб дав їм знання допомогти тобі. Чи ти віриш, що Господь може дати тобі зцілення?*

– Я не знаю...

– Добре таки подруга порадила тобі піти до церкви. Давай я тобі розповім дві Біблійні історії.

Хочеш послухати?

– Отче, та би слухала та не переставала вас, щоб хоч якусь надію дістати.

– Ну так от: в Капернаумі до Господа прийшов начальник синагоги на ім'я Яір. Вклонився та попросив Ісуса Христа прийти до нього додому. Його єдина дочка, дванадцятирічна дівчинка, була при смерті. Христос пішов із ним. Народу було багато, всім хотілося бути ближче до Ісуса Христа, всі так тіснилися, що навіть Самого Господа штовхали.

У натовпі була одна хвора жінка. Вона 12 років страждала на кровотечу. За законом Мойсея, жінки, які страждають на подібну хворобу, вважаються нечистими і тому повинні залишатися вдома. Вони не сміють ні до кого торкатися. Вона

лікувалася у лікарів, витратила на це всі свої збереження, але не видужала, а навпаки, їй стало все гірше. Вона чула, що Ісус Христос зцілює хворих, і прийшла до Нього, думаючи про себе: «Якщо мені вдасться доторкнутися до Його одягу, то я одужаю».

Коли їй вдалося протиснутися ближче до Ісуса Христа, вона потихеньку торкнулася краю Його поли і відразувилікувалася. Вона робила це обережно, думаючи, що ніхто не бачить, і що Христос цього не помітив. Як же вона, бідна, злякалася, коли Ісус Христос зупинився, обернувся та запитав: «Хто доторкнувся до Мене?»

Петро та інші учні стали Йому казати: «Учителю, Ти бачиш, як народ оточує і тіснить Тебе, і питаєш, хто до Тебе доторкнувся?» – «Але хтось торкнувся Мене, щоб зцілитися від хвороби. І Я йоговилікував».

І почав дивитись, хто це зробив. Бачить жінка, що від Господа нічого не приховати, підійшла до Ісуса Христа, впала перед Ним навколішки і зізналася, що це вона торкнулася Його одягу.

За поняттями євреїв, вона скоїла злочин, увій-

шовши в натовп і зробивши нечистими всіх, до кого їй довелося доторкнутися; тому в страху і трепеті чекала вона засудження за свій вчинок. Милосердний Господь лагідно сказав їй: «Не бійся, дочко Моя! Твоя віра врятувала тебе, йди з миром і будь здорова».

Поки Ісус Христос розмовляв з жінкою, прийшли з дому Яіра та сказали, щоб він

не турбував Вчителя, бо дочка його померла. Почувши це, Ісус Христос звернувся до Яіра: «Не бійся, тільки віруй, і вона буде жива!» Приходить Ісус Христос у дім Яіра. Там усі перелякані й сльози, зібралися плакальниці, голосять і плачуть, голосно співають сумні пісні, тужать за смертю такої молоді дівчини.

«Що у вас за метушня? Що за крики? – спитав Ісус Христос. – Не плачте, дівчина не вмерла, а спить». Над Ним почали сміятися, адже всі бачили, що дівчинка мертва. Ісус Христос наказав усім залишити кімнату, де лежала покійниця. Він дозволив залишитися тільки батькові та матері померлої та своїм учням: Петру, Якову та Івану. Потім Він узяв покійницю за руки та сказав: «Дівчино, тобі кажу, встань!»

І вона встала та пішла. Ісус Христос наказав нагодувати її.

Перед смертю вона лежала, не могла поворухнутися і нічого не їла. Тепер вона одужала, почала ходити та їсти. Христос дав їй не лише життя, а й здоров'я; не тільки воскресив її, а йвилікував. Так, і справді смерть схожа на сон. Як ми прокидаємося після сну, так і після смерті прокинемося, воскреснемо, коли Ісус Христос прийде судити живих і мертвих.

«Молися і віруй!»

Священник, закінчивши історію, подивився на жінку. Вона мовчала, історія до того її зворушила, що вона боялася поворухнутися, аби не втратити що з пам'яті. Почула голос священника:

– Вірою, тільки вірою знайдеш і оздоровлення душі своїй, а заодно і тілу. Мусиш укріпити свою віру, тому приходи до храму і читай Слово. Пам'ятай, що Христос переміг смерть і нас чекає життя вічне. Тих, хто увірував.

Настоятель храму встав, наложив на жінку рукою хреста і пішов далі по стежці. А Ірина ще довго сиділа, нікого та нічого навколо себе не помічаючи, вона була глибоко у своїх роздумах. Вечірня прохолода нагадала їй, що час додому. «Молися і віруй», – сказала про себе.

– Алло, Оленко! Так-так, не помиляєшся, це я.

– Довго ж у тебе взяло мені зазвонити. Я вже пошкодувала, що твого телефону не попросила. Де ти зараз?

– Вдома, от збираюсь на цвинтар.

В телефонній трубці запанувала тиша.

– Ні-ні, – розсміялась Ірина, – не яму копати. Хочу прибрати могили матері та чоловіка,

а то за своїми переживаннями не зробила цього вчасно. А ми завтра з онуками до парку збираємось. Приїдеш?

– Завтра не зможу, але найближчим часом обіцяю. Як ти?

– Лікування проходить добре. Хотіла подякувати тобі, що підштовхнула мене навідатися до храму. Тепер вірю, що Сам Господь мене лікує.

Володимир Слонопас

ОСТАТОЧНА ВІДПОВІДЬ БОГА

НА ПРОБЛЕМУ ЗЛА

Джусінда слухала довгу розмову про добро і зло, про злочини і покарання, про справедливість і стримуючі фактори, і в очах її знову загорівся вогник. Я відчув, що їй дуже хочеться висловитись. Джусінда нагадала мені школярку, яка знає правильну відповідь і тягне руку, просячи, щоб її викликали до дошки. Вона вся так і кинулася вперед, вичікуючи паузи, і нарешті випалила:

– Джеффе, а я зрозуміла, до чого ви все це розповідали! Адже я всю ніч чекала цього моменту. Ви збираєтеся тепер повідомити нас, що Бог покличе до відповіді всіх, хто чинить зло і порушує Його закони. Правильно?

– Джусінда, – відповів я, – тільки вдумайтеся, чого ви вимагаєте від Бога! З одного боку, ви викривально тицяєте в Нього пальцем і питаєте: «Чому Ти допустив усе це зло?» Коли ж Бог відповідає вам: «Будь спокійна, справедливість переможе, і всім, хто зловживав своєю свободою, віддасться за заслуги!» – вам стає незатишно. Що це за милосердний Бог, думаєте ви, якщо Він карає грішників?

Ви ставите Бога в свідомо програшне становище, розумієте? Ви хочете, щоб Він покінчив зі злом, але позбавляєте Його можливості це зробити. Взагалі, людство хоче, щоб Бог викоринив саму можливість зла тут і зараз, але дарував людям свободу волі. Але такий розвиток подій логічно неможливий. Коли нам кажуть, що Бог покличе грішників до відповіді, ми ганьбимо такого Бога, говорячи, що Він немилосердний.

– Джусінда, – продовжував я, – щоб у цього світу взагалі був хоч якийсь сенс, у ньому має бути найвища справедливість і найвище правосуддя – крім законів і покарань, придуманих людьми. Правильно? Інакше хто покличе всіх гітлерів, Муссоліні та мугабе цього світу до вищого суду? Хто змусить усіх діячів Третього рейху тримати відповідь за розробку та виконання законів, спрямованих на винищення людського роду? Звичайно, Нюрнберзький процес віддав за заслугами деяким з них – але як бути з численними тими, хто при житті unikнув відплати? Але і для них настане день Суду – день, коли вони постануть перед Творцем.

– Досить, Джеф! – перебила Джусінда. – Досить ухилиятися. Переходьте до відповіді! Я знаю, і всі ми, що сидять тут, знаємо, що ви кажете про пекло. Адже ви, християни, вірите в пекло, правильно?

– Так, Джусінда, я вірю в пекло, – підтвердив я.

– Ха-ха! Цього я й чекала. Я знала, все це дуже гарно, щоб виявитися правдою. Ну, як ви примирите існування Бога з існуванням пекла, про яке проповідує церква? Та ніяк! Як може добрий Бог посилати людей у пекло?

Здогадуючись про те, що для більшості присутніх це не пусте питання, я вирішив підійти до нього обережно.

– Джусінда, скажіть мені, будь ласка: що таке, на вашу думку, пекло? Що це за місце? Як воно виглядає?

– Так, я вам точно скажу, як воно виглядає, – парирувала вона. – Це місце, де ви горите, і горите, і горите, і черв'яки їдять ваше тіло, і темрява непроглядна, і страждання набагато нестерпніші, ніж у нацистських концтаборах! Я знаю, про що говорю, бо 12 років провчилася в католицькій школі!

Вона перевела подих і продовжила:

– Я знаю, що ви, християни, кажете про пекло, і я ніколи не повірю в Бога, Який посилає людей у таке місце!

Я знову зробив ковток «Коли» і спочатку запропонував Джусінді розглянути, що насправді говорить про пекло Біблія. Слово, перекладене як «пекло», походить від грецького «геенна»; так називалося місце під Єрусалимом, куди звозили і потім спалювали тіла злочинців та жебраків. Над цією долиною день і ніч клубився дим, і це було одне з найогидніших видовищ у Єрусалимі.

Не дивно, що Ісус, підшукуючи земний образ, з яким можна було б порівняти вічність без Бога, обрав саме геенну, символ смерті та знищення. Мое ж завдання – не міркувати про те, чи горить людина в пеклі в прямому розумінні, а розглянути вчення Ісуса про пекло. Він описував пекло за допомогою найогидніших образів, які тільки може уявити людина.

Говорячи про пекло, Ісус постійно підкреслював одну основну істину. Так, пекло – це огидно. Так, пекло – не те місце, куди Бог хотів би відправити людину. Але найгірше те, що пекло означає остаточне відлучення від Бога.

Я нагадав Джусінді, що для Бога надзвичайно цінна наша свобода волі: Він пішов на ризик і дарував її нам, незважаючи на те, що свобода відчиняє двері злу. Свобода волі, ця найвища цінність у всесвіті, має бути збережена за всяку ціну – ось думка, яку ми за цю ніч усвідомили твердо.

Але потім я запитав:

– Якщо свобода волі така цінна в цьому світі, хіба не буде вона така ж важлива у прийдешньому світі?

– Що ви маєте на увазі? – насупилась Джусінда.

– Розумієте, – почав пояснювати я, – якщо людина все своє

життя переслідує власні егоїстичні цілі і відмовляється прагнути спілкування з Творцем, дякувати Йому і поклонитися Йому за все, що Він нам дав, – хіба з боку Бога не буде чесним і справедливим надати такій людині пожинати наслідки її вільного вибору? Іншими словами, якщо найбільше бажання людини – жити у світі, де немає Бога, немає Його заповідей, Його моралі, немає нічого, що б асоціювалося з Ним, – **хіба буде несправедливо, якщо Бог виконає це бажання?**

Тільки уявіть: Бог невпинно кличе вас до Себе, умовляє, переконує – а ви наполегливо вдаєте, ніби нічого не чуєте. У глибині душі ви кажете собі: «Не потрібний мені Бог. Не хочу я жодного Бога». Хіба не виявить Бог поваги до вашої вільної волі, якщо не стане нав'язуватися вам – особливо у вічності, – а просто помістить вас туди, де ви зможете вічно перебувати без Нього?

Клайв Стейплз Льюїс, один із найбільших мислителів нашого часу, описував такий розвиток подій, малюючи картину останнього суду. Він писав, як себелюбний безбожник наближається до Божого престолу, а Бог, в досаді сплеснувши руками, вигукує: «Добре, хай буде не з Моєї волі, а з твоєї!»

Джусінда вражено мовчала, знову задумавшись про наслідки свободи волі у світі. Раніше їй явно не спадало на думку думати про пекло як місце, де Бог дозволяє людині повною мірою відчувати наслідки своїх земних рішень.

– Вдумайтесь, – наполягав я, – може, Бог настільки поважає свободу волі, що дозволяє людині, яка б воліла, щоб Його не було, жити так, ніби Його й насправді немає?

Це питання Джусінді ще треба було осмислити. Вона сиділа, занурившись у роздуми; Лора, як і раніше, беззвучно плакала; я ж попросив інших уявити, яким був би світ, якби Бог повністю відмовився впливати на нього. Якби Бог прибрав вбудовану в нас систему стримувальних факторів, якби зло не знало меж, якби Він і справді сидів склавши руки, як тоді виглядав би цей світ? Я наголосив, що саме це мав на увазі Ісус, говорячи про пекло. Прибравши зі світу Бога, ми приберемо з нього і будь-яку можливість добра. Такий світ був би справді жахливий. Власне кажучи, це і було б пекло.

Реальність, однак, така, що

якось ми постанемо перед Богом і триматимемо відповідь за те, як ми розпорядилися даною нам свободою волі. І це – головний спосіб, яким Бог стримує зло в цьому світі. Можна спробувати приховати свої злочини від людей – але від Бога нічого не сховаєш, Він бачить усе, Він говорить з нами через нашу совість, і нікому не вдасться уникнути відповідальності перед Ним.

Крім того, пекло, у прямому значенні слова, – це спосіб, яким Бог реалізує логічний наслідок нашого вільного вибору: жити у

всесвіті, де немає Бога. Мені страшно навіть уявити собі це місце. Але якщо людині дуже хочеться в ній опинитися, то Бог, що найбільше шанує свободу волі Своїх творінь, дає людині те, що Йому Самому ненависне.

Не тільки стримуючий фактор

– Тобто ви стверджуєте, що пекло – це не більше ніж пошана Бога до нашої свободи волі у його найвищому вираженні? – запитала Джусінда.

– Частково, – відповів я. – Але пекло – це ще дещо.

– Що ж? – запитала вона.

– Справедливість, – сказав я. – Згідно з Біблією, Бог – це не тільки Бог любові, а й Бог святості та чистоти. Не думаю, що людству дуже важко це зрозуміти. Якщо Бог є справді Богом, то Він не може не бути чистим і святим. Адже Він має досконало дотримуватися Своїх власних законів, не порушуючи жодної Своєї заповіді. Точніше, природа Бога виходить далеко за межі простого дотримання закону. Бог абсолютно чистий не тільки в діяннях, а й у помислах.

– Отже, Бог чистий і святий, – підсумувала Джусінда. – І як, на вашу думку, це пов'язується з ідеєю пекла?

– Відповідно до Біблії, – продовжив я, – як Божа любов до Його творіння вимагає від Нього шанувати свободу волі, так і Божа святість вимагає від Нього покарати всякий гріх.

– Хвилинку! – перебила вона. – Але чому б Богові не пробачити нам наші гріхи?

Я подумав над відповіддю і потім запитав:

– Уявіть: що, якби на Нюрнберзькому процесі, у присутності єврейських батьків, чії діти загинули в газових печах, суддя

перерахував би один за одним жахливі злочини Гітлера, а потім раптом вдарив би своїм молоточком і заявив: «Гаразд, Гітлер, друже, тобі пробачено. Можеш йти». Як на вашу думку, це було б правосуддя?

– Навряд, – відповіла вона.

– Так, – кивнув я. – Навіть коли нам самим гріх здається незначним, в очах Бога це – зрада космічного масштабу. Будь-який гріх боляче ранить когось, хто був створений за образом Божим. Якби Бог ігнорував наші злочини, це йшло б урозріз з Його праведністю та святістю.

Бачачи, що Лора підвела голову і напружено вслухається, я продовжив:

– Мало хто знає, що наш гріх завдає Богові страждань. Згідно з Біблією, коли ми порушуємо Божий закон, наш гріх створює протиріччя між двома аспектами природи Бога – Його любов'ю та Його святістю. Бог бачить, що ми повстаємо проти Нього, і Його святість вимагає покарати нас, але при цьому інша сторона Його природи, любов, відчайдушну вимагає простити нас.

Цей внутрішній конфлікт є каталізатором найважливішого богословського питання, відомого людству: як може Бог, маючи справу з нашими гріхами, залишатися вірним обом сторонам Своєї природи? Як Він може

карати нас і одночасно любити? Це особливо бентежить, коли ми виявляємо, що, згідно з біблійним вченням, «відплата за гріх – смерть».

– Нічого собі! – вигукнула Шеррі. – Це що ж, ви хочете сказати, що Бог усіх нас уб'є?

– Зовсім ні, – відповів я. – Лише нагадую, що наш гріх – це для Бога дуже серйозно. І як виправдувальний вирок Гітлеру був би просто пародією на правосуддя, так само було б найбільшою

несправедливістю, якби Бог раптом сказав: «Шеррі, я знаю, що ти багато разів порушувала Мої заповіді, але Я не в образі – іди гріші далі і радій життю, все добре». Бог не може заплющити очі на наші гріхи – це було б зрадою Його ж власної природи.

Послухайте!

Зверніть ще раз увагу на це протиріччя. Коли лиходії сіють у світі смерть і руйнування, то ми звинувачуємо Бога у несправедливості. Але як тільки мова заходить про те, що, за Божим задумом, кожен із нас відповідь за свої гріхи, як ми знову з обвинувачуючим виглядом запитуюмо Бога: «Де ж Твоя любов і доброта?»

І тут Джусінда, здогадуючись, до чого це все йде, спитала:

– Джеф, ви сказали, що всі грішні, і що гріх створює протиріччя у природі Бога, конфлікт між Його любов'ю та Його святістю. Як же Він вирішує це протиріччя?

«Ур-р-ра!» – подумки вигукнув я. Ось воно, питання, на яке я так чекав!

– Розумієте, – сказав я, – єдине вирішення цієї суперечності – це хрест Ісуса. У жодній іншій релігії світу немає нічого подібного; тому, перш ніж відкидати християнство, слід спочатку з'ясувати та зрозуміти, що ж

насправді означає цей християнський символ – хрест.

На практиці

Скажіть, а ви колись вимагали у Бога чогось, що суперечить логіці? Як ми вже говорили, багато хто звинувачує Його в тому, що Він не відвів або не запобіг злу. Однак коли йдеться про прийдешній суд – а це основний спосіб, яким Бог утримує нас від гріха, – скептики звинувачують Бога в тому, що Він нас не любить: «Як Бог може нас карати?»

Основна філософська та богословська тематика наших днів теж не відділяє Бога від свідомо програшного становища. У повсякденному житті ми часто звертаємося до Бога з нелогічними, безглуздими вимогами. Ми просимо Його дарувати нам мир і спокій, а самі працюємо по дванадцять-чотирнадцять годин на день – і все для того, щоб набувати нових і нових речей!

Ця схильність до накопичення служить каталізатором стресу і забирає радість життя. У нас просто не залишається часу радіти та насолоджуватися спокоєм!

Який сенс просити у Бога спокою, якщо ми самі свідомо ведемо життя, в якому спокою немає місця? Бог може показати нам шлях до миру і спокою, але Він не тягне нас туди насильно.

Аналогічно ми молимо Бога про здоров'я, але не бажаємо вести помірне життя, стежити за своїм харчуванням, займатися спортом.

Після того як кілька років тому померла моя мама, я почав молитися за здоров'я батька. Але одного разу я зрозумів: хоч би скільки я молився, якщо батько все життя куриє і продовжує курити зараз, то мені буде надзвичайно важко дочекатися відповіді на мою молитву.

Чому? Для того, щоб Бог продовжив життя мого батька, Йому доведеться позбавити його свободи вибору: кинути палити чи продовжувати вдихати цю отруту. Ми знову бачимо, що Боже «правило великого пальця» у поводженні з Його творінням включає причинно-наслідкові відносини між людиною та її свободою волі. У Бога немає звички бути нам у вигляді блискавки і припиняти

наші злочини, навіть якщо ми завдаємо шкоди самим собі.

Я глибоко люблю свого тата і молюся, щоб він жив довго та щасливо. Він найкращий батько на світі. Але якщо папі станеться померти від раку легень або іншої хвороби, пов'язаної з курінням, я не звинувачуватиму в цьому Бога. Адже Бог також вважає, що у багатьох сенсах кожен із нас – капітан свого корабля, і ми самі приймаємо рішення, які позитивно чи негативно позначаються на нашому житті.

Запитайте себе: «Чи я на цьому етапі життя роблю щось таке, що забирає в мене радість, задоволення, саме життя?» Завдаючи шкоди власному здоров'ю, ми не маємо права звинувачувати у своїх стражданнях Бога. Чи готові ви змінити щось у своєму житті зараз? Адже воно залежить від наших власних рішень, нашого вільного вибору. Які зміни вам потрібні?

Джеф Вайнс,
«Вечеря зі скептиками».

Історія, яка може бути вашою реальністю

Священнослужитель повертався після вечірнього богослужіння малоосвітленою вулицею невеликого міста. Раптом різко загальмував автомобіль, з якого неслася оглушлива музика та гучний сміх веселої компанії.

– Святий отче! Підкажіть дорогу до раю! – вигукнула у

відповідь перехожий, – але цим шляхом до раю ви не потрапите.

– А до пекла далеко? – запитав язиком, що заплітається, явно п'яний водій.

– Ні. Зовсім недалеко, – сказав віруючий, показуючи рукою вперед. – Он, на тому повороті.

вікно розмальована дівчина.

– Ви бачте, – ввічливо

Автомобіль рвонув із місця під загальний сміх пасажирів та веселі репліки на адресу священнослужителя. Християнин з жалем подивився вслід авто, що помчало.

Але що ж це? Вереск гальм і глухий удар! Раптом стало тихо навколо, замовкла музика та сміх, навіть задні ліхтарі автомобіля згасли. Коли прибула швидка, водій машини, що врізалася в придорожнє дерево, був уже мертвий. Такою короткою виявилася для нього дорога в пекло.

Михайло Романович

Свідोцтво Тані М., записане за її словами. Імена змінені: Дарина – це Тетяна М. Вже 35 років, як вона прикута до ліжка, але служить розрадою та підбадьоренням тим, хто відвідує її. Таня – молитовниця.

З проханням помолитися до неї звертаються навіть уночі, якщо трапляється лихо. Їй важко і дуже боляче, але яким щастям світяться її очі! Лише погляд на обличчя Тані підбадьорює багатьох.

ФАТАЛЬНИЙ ВИБІР

«У серці людини багато душок, але виповниться тільки задум Господній» (Притовісті 19:21).

Юності властива безтурботність, але Дар'я вважала себе практичною та серйозною: вона закінчила медичне училище та працювала у міській лікарні. Мріяла заробити грошей, добре одягнутися, вийти заміж за кохану людину.

У вересні 1980 року погода була сонячна та суха. На Дашу чекало нічне чергування в лікарні. Вдень вона була вільна і, коли розмірковувала над тим, чим зайнятися, пролунав дзвінок телефону, який визначив її подальше життя. Дзвонили з роботи: їй не треба виходити на роботу в нічну зміну, у понеділок – до колгоспу, там потрібна допомога на збиранні картоплі.

Згодом телефон задзвонив знову: подруга запросила на день народження. Даша прийняла запрошення. На святкування зібралися друзі. Молодь пила, їла, веселилася. Комуś спало на думку – покатитися на машині. Дарина вирішила залишитися, щоб помити посуд, але друзі вмовили і її. Якби вона знала, що зробила фатальний вибір!

Семеро людей важко розмістилися в машині. Сміх, жарти – ніщо не віщувало біди, і серце у дівчини не стискалося у передчутті недоброго. Дув надзвичайно теплий для вересня вітер. «Ну хоча б вітер підказав, чи листя на деревах тихим шелестом шепнуло...» – у довгі години безсонних ночей нарікала потім вона. Довгі

роки тримала Даша у серці образу. Ніхто її не попередив: «Зупинися!»

Трагедія сталася раптово. На рівному місці водій не впорався з керуванням. На безлюдній трасі машина різко загальмувала та двічі перекинулася в повітрі. Її міцно припечатало колесами до асфальту. Людей розкидало убік. Двоє людей загинули відразу, четверо залишилися без ушкоджень, а Даша, приходячи до тями, відчула себе лежачою на асфальті в цілковитій темряві, бо тимчасово втратила зір. «Перелом шийного відділу хребта», – поставили діагноз лікарі, які приїхали на «швидкій допомозі».

Бог з висоти небес бачить кожну людину. Господь дбав про Дарину. Де ж тут турбота Бога? – обуряться деякі читачі. Турботи Бога не відчувала тими днями і Даша.

...Після операції вона прийшла до тями. Зір повернувся, але думка: «Я не потрібна нікому!» – постійно переслідувала. Минуло кілька місяців. Дарина з мамою – у реабілітаційному центрі. Їм здавалося, що то в'язниця.

Підходить до них якимсь жінка, питає: «Ви – баптисти?» Так дівчина вперше почула слово баптист. Дивне питання. Даша з мамою не вживали спиртного, щоб заглушити біль. Для інших це було дивним.

У кожного, хто оточував Дашу, до катастрофи була мета. Вони «...їли й пили, женилися й заміж виходили... і не знали...» (Матвія 24:38-39). Не думали, що прийде біда. Та й хто з людей живе в очікуванні лиха? Це було болюче. Людина протягом усього життя тишить себе ілюзіями і не хоче вірити, що пекло існує.

У людей, прикутих до ліжка, часто схожі долі. Різниця в

тому, як вони поведуться після трагедії. Деякі з них вдаються до пияцтва, депресії, вирішують піти з життя або самотужки борються з цією бідою. Довгий час Дарина теж намагалася приховати свої почуття і навіть намагалася втішати інших. Але серце було сповнене образи на кожну здорову людину. Дівчина порівнювала себе з іншими, і її серце кричало: «Чому це сталося саме зі мною? Адже я ж не була гірша за інших!»

Але Господь виявляв їй Свою милість, хоча дівчина втратила рухливість рук. І знову я чую запитання: «Яка ж тут милість?» Він позбавив Дар'ю можливості володіти руками, інакше б вона з собою щось зробила. А самогубство – це пряма дорога до пекла.

...У 1981 році Дарина вмирала в реабілітаційному центрі. Але Бог дбав про спасіння її душі. Мама в тузі схилилася над ліжком двадцятичотирирічної дочки. Вона не молилася, бо не знала Бога. Лише плакала крадькома: прощалася з дочкою. Відбулося зневоднення організму. Ніхто не зміг би впізнати в Даші колись життєрадісну, сповнену оптимізмом дівчину.

...Прийшов юнак відвідати кохану. У руках тремтіли яскраво-червоні троянди. Даша мужньо усміхнулася: «Нам треба розлучитися назавжди». Вона розуміла, що навіть якщо якийсь дивом залишиться в живих, то ніколи не зможе ходити.

Другого дня Дар'ю відвідав дядько того загиблого юнака, який був за кермом автомашини. «Чому ви залишаєте її вмирати? – спитав він у лікаря і обурився: – Вона вмирає, а ви нічого не робите!» Лікарі занепокоїлися, почали ставити крапельниці. Покликали професора на консультацію. Професор прийшов, подивився і запитуює: «Скільки цьому хлопчику років?» Професор почав лікування, дівчині стало краще. Так Бог подбав про Дашу і не дозволив їй померти,

тому що вона не була готова по-статі перед Ним. За кілька місяців Даші зробили ще одну операцію.

Ішов час. Поступово дівчині ставало краще. Осінь змінилася зимою, потім настала весна. Свіже повітря, яке вривалося в палату крізь прочинене мамою вікно, приносило їй деяке полегшення. Але Дашу не тишило сонечко, що зазірало на заході сонця у вікно лікарняної палати. Дратували звуки музики, що долинали із сусідньої палати.

Вона розуміла, що тепер треба вчитися терпіти, і плакала по-тай від мами, яку не хотіла засмучувати. Мама і сама потребувала втіхи. О, хто б їх потішив і допоміг! Іноді Даша пожвалювалась і ставала колишньою оптимісткою, але цієї енергії надовго не вистачало. Іноді з дівчиною траплялася істерика: «Не хочу жити!»

Навесні Дашу виписали з лікарні. Сім'я жила у селі. Мама з татом на городі – посівна, а Даша у сльозах: «Мене не люблять. Я нікому не потрібна». Зазвичай на обличчі усмішка, щоб рідних не засмучувати, а в серці смуток, і туга тяжким тягарем лежить. Племінниця Оленька доглядає Дарину. А диявол нашіптує хворій про самогубство: хоче душу занапастити і Оленьку в цій чорній справі вжити.

«Подай градусник, Оленько», – ніжно та ласкаво просить Даша. Малятко, нічого не підозрюючи, простягає тітці градусник – температуру поміряти. А Даша градусник – у рот, відкушує квапливо, ртуть ковтає. Але Бог милував. Промили шлунок, залишилася жити. А ворог не дає спокою: «Кому ти потрібна?

Батькам у тягар. Мати поплаче і втішиться. Пігулки збирай – це напевно». Мама пігулки під подушкою знайшла. За рік у Даші пройшло бажання померти.

Згодом зробили їй третю операцію в обласній лікарні. Почала рухатись голова. Більше нічим лікарі допомогти не могли. Професор після операції сказав, співчуваючи: «Больовий центр не порушений. Все тіло нерухоме, але болі терпітимеш до кінця днів».

1986 року після вибуху на Чорнобильській АЕС родині було виділено квартиру в обласному місті. Даша з татом і мамою

оселилися у місті. Якось у лікарні дівчина познайомилася і потоваришувала з жінкою, яку звали Ніна Василівна. Вона була в такому ж стані, як і Даша. З Ніною Василівною Дашина мати – Алла Тимофіївна – підтримувала знайомство і після виписки з лікарні.

А в цей час одна християнка – Світлана – молилася: «Боже, пошли людину, яку я можу доглядати». Бачачи щире бажання літньої сестри Світлани працювати, Господь послав їй те, що просить. У церкві оголосили: «Жінка потребує догляду». Так Світлана стала доглядати Ніну Василівну і

розповідати їй про Господа. Алла Тимофіївна теж відвідувала Ніну Василівну.

Коли Ніна Василівна прийняла у своє серце Господа і примирилася з Ним, отримала прощення гріхів і мир у серці, вона з Дашиною мамою поділилася своєю радістю. Сестра Світлана і Дашиній мамі про Бога розповідала. А якось запитала: «Можна, Алло Тимофіївно, я додому до вас прийду?» Світлана принесла їм Новий Завіт.

Даша поставилася до книги трепетно, і з величезним бажанням почала читати. Слово Боже торкнулося її серця. Господь пробудив совість, і зрозуміла дівчина, що вона грішниця. З'явився страх перед Божим судом. Прийшло рішення покаятися

болі, але тепер вона не самотня і славить Господа, що Він з нею. Дар'я зрозуміла, що земні страждання тимчасові і, коли вона піде з цього життя, Бог витре всяку сльозу з її очей. В той момент, момент примирення з Богом, їй хотілося крикнути всьому світу: «Який великий Господь! Яка безмежна Його любов до нас!»

Тільки Христос, Який Сам переніс багато страждань та болю, зміг її втішити. Даша прийшла до Господа за спасінням душі, а не за якимись перевагами земними. Написано: «Коли ми надіємося на Христа тільки в цьому житті, то ми найнещасливіші від усіх людей!» (1 Коринтян 15:19).

Настав час, і Даша зрозуміла: «Господи! Моя праця – молитва». Після смерті батька залиши-

визначили гострий бронхіт. Повезли до лікарні, але прийняти її там не хотіли. Тоді Дарина вголос помолилася у приймальному спокій лікарні, а мама стала для молитви на коліна. Прийняли.

Лікар призначила антибіотики, а Дарина з мамою молилася. Дашеньці, коли молилася, стає краще. Завідувач відділення викликала рідну сестру Дарії і сказала: «Надії на одужання немає ніякої. Забирайте додому. Помре у лікарні – розтин робитимуть. А вам це не потрібно».

У цей час у помісній церкві було свято. Приїхали гості. А в неділю після богослужіння прийшли до лікарні з благовістям. Роздавали Євангелія охочим. З Дашею в палаті жінка лежала невіруюча. Їй це все було на свідчення. І навіть лікар спеціально прийшов подивитися на Дашу і каже: «Вчора пізно ввечері прийшло багато віруючих, але ми не могли пустити. Вони співали та молилися».

Потім було ультразвукове обстеження. Лікарка сказала: «Дивно, повністю вражені внутрішні органи, а людина живе». Милістю Божою живе людина – так розуміють і Даша, і її мати, і віруючі. Тиждень Даша не могла спати, а в неділю заснула та безтурботно проспала до ранку. Вранці прийшов лікар із тонометром, послухала та й каже:

– У тебе хрипи в легенях не прослуховуються. Все чисто.

– Слава Богу! – вигукнула Даша, а лікар погодилася:

– Нічого не можу сказати, як тільки приєднатися до тебе: слава Богу.

Даша звертається до тебе, дорога душа, яка не знає Бога, словами з Біблії: «*Шукайте Господа, коли можна знайти Його, покликайте, коли Він близько... Хай звернеться до Господа, і Він помилує Його, і до Бога нашого, бо Він багатомилостивий*».

Таня М.

перед Господом, не відкладаючи на завтра. Серце тремтить у грудях: «Не хочу в пекло, каються треба». Даша почала молитися зі сльозами і поради просить: «Мамо, що робити?»

Прийшла сусідка невіруюча, а Даша і до неї за порадою: «Хочу покаятися. Куди мені звернутися: до православ'я чи до тих, хто подарував Новий Завіт?» Сусідка каже: «Куди тебе серце кличе».

Господь не зцілив недугу Даші, вона і сьогодні переносить

лися Даша з мамою самі. Яюсь мамі погано стало – свідомість втратила. Половина першої ночі. Дашенька нічим допомогти не може. Гучно гукає: «Мамо!» Алла Тимофіївна прийшла до тям. «Мамо, ти сиди, – просить Даша, – а я молитимуся, щоб Господь допомогу прислав». За п'ять хвилин сусідка прийшла з п'ятого поверху.

...У 2002 році літо було спекотне. У Даші підвищилася температура і вона почала задихатися. Лікарі швидкої допомоги

– Я дуже боюся образити ваші релігійні почуття своїми питаннями, але хочу отримати відповідь. Я невіруючий, хоч і відвіую молитовний дім. ...Вічне життя. Чи це не нудно? Якщо до 70 років багато хто втомлюється від життя... А то 70 мільярдів років! За словами Христа про дітей: «Таких є Царство Небесне», напевно, мають рацію ті, хто вбиває дітей, тому що вони точно будуть у Царстві Небесному. А як виростуть, то ще невідомо, куди потраплять.

Атеїзм зневажаю, м'яко кажучи, хоч він і накачував мене ненавистю до релігії. На сьогодні бачу єдиний вихід у вірі. Але питання, подібні до викладених вище, не дають спокою. Звісно, ви скажете: читай Біблію і там знайдеш відповіді. Але де її взяти?

Сергій Плотников, м. Тольятті.

Вічне життя: чи це не нудно?

Звичайно, обережність у підборі фраз і страх хоч би як образити наші релігійні почуття підкуповують, але ми не настільки легкораними, якщо врахувати десятиліття постійних публічних образ і – жодного вибачення. Отже, чи правда, що людина втомлюється жити? Погано жити – так. Але втомлюється не від життя. Цим напоєм людина ніколи не нап'ється вдосталь. Втомлюються від злиднів, горя, страждань, від непотрібності будь-кому, приниження... Це те, що супроводжує наше буття...

А жага до життя – це вже вибачте... «Один засуджений до смерті за годину до страти казав: якби мені довелося жити десь на висоті, на скелі і на такому вузькому майданчику, а навколо нехай безодні, океан, вічний морок, вічне усамітнення та вічна буря. Я згоден залишатися так, стоячи на вершині простору, все життя, тисячу років, вічність – аби жити» (за Ф. М. Достоевським).

Подивіться довкола: як чіпляється за життя все живе, як не просто віддають його забираючим. Причина сумнівів в інтересі жити 70 мільярдів років і далі полягає в тому, що автор підходить до вічного життя з земним аршином, роз'їденим іржею негараздів нашого буття, машинально множить все негативне в мільярд разів – і страшна модель вічного

життя готова. І він у страху тікає від неї в... бездумність.

Якщо земне життя з її крихкими крихтами щастя настільки приємне, то, звичайно ж, Всемогутній Бог зуміє так влаштувати вічне життя, що воно воістину буде блаженством, тобто щастям найвищої проби і не крихтами, а злитком розміром у 70 мільярдів років і більше. Тим більше, хоч би скільки ми оглядалися, не побачимо тіні смерті, що йде по п'ятах.

Можливо, вічне життя у поданні автора листа – розсіється по райських лавочках і зтягнути сумні псалми куплетів так на бійлон. Те, що відкриває нам Біблія про будні неба, дає право чекати нашої активної участі у справах Самого Бога у безмежному Світі на всіх його рівнях та вимірах.

І ще одна пігулка від недуги сумніву «варто чи ні жити вічно?» Пам'ятай, що світ є полярним. Блаженство у 70 мільярдів років і далі. Але й пекельні муки таких саме масштабів – середини немає. Розумній людині більше не потрібно розжовувати, щоб вона засвоїла істину про необхідність обрати вічне життя.

І останнє. Є люди на землі, які справді втомлюються жити земним життям. Послухай, як міркує один із них: «для мене життя – то Христос, а смерть – то надбання... Тягнуть мене одне

й друге, хоч я маю бажання померти та бути з Христом, бо це значно ліпше. А щоб полишатися в тілі, то це потрібні ради вас».

Це каже апостол Павло. Так просто, буденно розмірковувати про життя і смерть може лише людина, у якої з Богом усе гаразд, і початкова віра зросла до переконання.

До питання про долю дітей. Не зовсім ясно, яке вбивство має на увазі автор: аборти чи криваву практику Ірода? У будь-якому разі діти, за словами Христа, будуть у Царстві Небесному. А ось вбивці – ні. І про це однозначно сказав Той Самий Христос. І так само – у будь-якому випадку. Лише глибоке покаяння в молитві перед Богом може повернути тобі можливість вічного життя. Не про дитячу долю турбуйся, а думай про свою вічність.

P.S. Ти, дорогий співрозмовник, маєш рацію, що Біблія відповість на запитання. Ми можемо допомогти тобі мати її. І якщо віра витісняє атеїзм із твого розуму – це ознака духовного одужання. Тільки «віра без діл мертва». Вона – не просто накопичення холодних знань, а скоріше – дія згідно з впізанням. Хай благословить тебе Господь у перших боязких кроках до істини через завали, нагромаджені невір'ям у твоєму розумі!

Олексій Прохоров

«Мою, хто до Мене приходить, Я не вижену геть» (Івана 6:37)

Не прийомний день

По-перше, ці зворушливі слова непомітно припускають, що Христос має таку абсолютну владу і право – виганяти будь-кого, хто приходить до Нього. Якщо жалюгідна людинка, непомітна порошок космосу, маючи якусь тимчасову та обмежену владу, може сказати відвідувачу: «У мене сьогодні не прийомний день», то Христос, Цар Царів, Господь панівних, Господар і Творець Всесвіту має необмежену владу не прийняти будь-кого, хто приходить до Нього, у т. ч. і будь-якого земного імператора.

По-друге, щоб виганяти людей, які приходять до Нього, у Нього є всі підстави (або причини). І це Він продемонстрував у Едемському саду після нанесеної образи. Людині вистачило одного гріха, щоб удостоїтися вигнання. Господь вигнав людину зі Своєї присутності і поставив надійний заслін. Більш міцних засувів, ніж грізний херувим і меч, що обертається, не придумала жодна охоронна компанія. Це був найстрашніший день зачине-них дверей у земній історії.

По-третє, Бог з'явився в тілі в особі Ісуса Христа, і за Своєю ініціативою подав руку спілкування

людству, що безнадійно занепа-ло.

По-гляньмо на цей бік краси Христової. Ми настільки звикли до біблійної історії, що десь навіть притуплю-

ється відчуття Його краси та незрівнянності. У мене буде пропозиція: уявіть на півгодини, що ви ніколи не чули євангелії, і те, що зараз почуєте, буде ніби вперше.

Так, як приймав Христос тих, хто приходить, ніхто з земних владик не міг приймати. Люди приходили до Христа не питаючи: вчасно чи невчасно; їм не призначалося спеціальних аудієнцій, вони не сповіщали про свої наміри прийти. Ось уночі хтось стукає: хіба дня не вистачило? «Давайте перенесемо зустріч на завтра: буде день – буде їжа...» Але ж ні: «Проходь, Никодиме. Проходь, дорогий». Служба небесного порятунку працювала 24 години на добу.

Завжди зручно

Друг, поки ти думаєш про зручний для тебе час прийти до Христа, Йому завжди зручно тебе прийняти. Ніхто так не може сприймати, як Ісус. Іноді люди за Нього хотіли відповісти і прогнати, але Христос не дозволяв цього зробити, тому що Він нікого не виганяє геть – нікого, хто приходить до Нього. Євангельським світлом пронизані слова Божого Сина: «Пустить дітей приходити до Мене».

В одному з коментарів про єврейське життя того часу ми читаємо: «Іудейські жінки мріяли, щоб їхніх дітей благословив великий і відомий рабин. Вони любили приносити дітей до таких людей у перший день народження, і саме для того вони приносили дітей до Ісуса того дня».

Ослаплюючу красу цього епізоду можна зрозуміти лише пам'ятаючи наступний момент. Ісус був на шляху до розп'яття, і Він знав це. Жахлива тінь розп'яття, мабуть, завжди стояла перед Його очима, і у такий час Він знаходив час для дітей. У стані постійної напруги розуму Він знаходив час, щоб взяти дітей на руки і, можливо, навіть погратися з ними.

Не треба думати, ніби учні були невиховані та недобрі – вони просто хотіли вберегти Ісуса. Вони погано розуміли те, що відбувається, але могли передчувати драму, що насувалася, і бачити, яку напругу доводиться винести Ісусу, і тому вони не хотіли, щоб хтось турбував Його. Вони не розуміли, як Він може хотіти, щоб у такий час біля Нього були діти. Але Ісус сказав: «Пустить дітей приходити до Мене».

Цей епізод говорить нам багато про що: Ісус любив дітей, і діти любили Його. Він не міг бути суворою, похмурою людиною, яка не відчуває радості. Він, мабуть, випромінював доброту, легко посміхався і весело сміявся. Хтось сказав, що не може повірити в християнство тієї людини, якщо біля її дверей не грають діти. Цей маленький епізод кидає яскраве світло на людську природу Ісуса. «Таких є Царство Боже», – сказав Христос.

Для Ісуса не було незначних людей. Деякі могли б сказати:

«Та це дитина, хай це тебе не турбує». А для Нього ніхто ніколи не був на заваді або кимось неважливим. Він ніколи не був надто втомленим, зайнятим, щоб відмовитися віддати всього Себе кожному, хто Його потребував.

Ісус дивно відрізняється від багатьох відомих проповідників та євангелістів. Часто буває майже неможливо потрапити на прийом до такої відомої особи. У них є свого роду оточення або лейб-гвардія, яка тримає публіку подалі, щоб вона не докучала і не турбувала велику людину. Ісус був зовсім не такий. Дорога в Його присутність була відкрита найскромнішій людині та найменшій дитині.

Неземна краса Вчителя

Ця дорога була відкрита навіть тим, для кого двері порятунку здавалися назавжди зачиненими. Якось Ісус прийняв запрошення від одного фарисея на ім'я Симон. За традицією вважалося чесною запрошувати на трапезу приїжджого рабина чи того, хто проповідує в синагозі.

Але одного разу все пішло не за планом: якась жінка з маргінального суспільства (тобто соціальні покидьки) раптом своєю неординарною поведінкою зачепила праведні почуття фарисеїв.

По-перше, на бенкетах, куди все-таки допускалися непрохані гості, бідним належало поводитися скромно, слухаючи дискусію рабина з господарем та почесними гостями. А ця жінка дозволила собі опинитися в цьому почесному колі та ще зі своєю біографією. По-друге, вона мажала запашним миром головного гостя трапези. А аромати в ремеслі цієї жінки використовувалися для гріховної мети, але Ісус

прийняв цей дар. По-третє, вона постає у цій картині без покривала. Дорослі жінки на той час і тієї культури носили покриття для голови, а ця жінка своєю непокритою головою свідчила про своє низьке моральне обличчя.

Все це не могло пройти повз релігійні почуття присутніх: господар засумнівався в пророчих даних Вчителя. Поведінка жінки могла і для неї закінчитись сумно. Але був Той, Хто сказав: «Того, хто до Мене приходить, Я не вижену геть». І всі стереотипи правовірних іудеїв руйнують ся неземною красою Вчителя.

Більше того, Христос не лише заступається, а й кардинально змінює її життя – оголошує грішницю прощення гріхів, причому всупереч традиції. Спочатку потрібно зробити, як мінімум, ритуальні жертвопринесення, щоб оголосити прощення, але замість цих процедур – смилість жінки, її сльози, її волосся, що витирає незмиту Симоном пилочку з ніг Христа. Ця євангельська історія закінчується красиво, бо гарний Сам Христос. Люди готові були вигнати негідну жінку, але Христос не прогнав ту, яка прийшла, здавалося б, у самий невідповідний момент і в непридатне суспільство.

Прийти до Христа можна навіть із паралізованими ногами. У Капернаумському домі, де зібрався натовп, щоб послухати Христа, мабуть, не було навіть стоячих місць. І раптом у розпал духовної бесіди зі стелі щось стало сипатись. Що це? – Це людська віра пробирається крізь покрівлю!

Покрівлі тих будинків були плоскими та міцними, щоб ними можна було ходити. При будівництві поверх дерев'яних балок прокладали гілки та очерет, покриті глинистим розчином. На дах вели зовнішні сходи. Дехто припускає навіть, що будинок належав Самому Христу. Але жодного докору за пошкодження нерухомості. Чому? – Бо хтось до Нього прийшов. А Він тих, що приходять до Нього, не виганяє геть.

На стелі з'явилася негарна діра, через яку можна було побачити прекрасного Спасителя. Через неї негарну людину спустила гарна віра. Ні слова про пошкодження покрівлі – навпаки, гостинність, прощення та зцілення. Христос міг би оголосити присутнім: «Друзі, давайте зараз звільнимо будинок на 10 хвилин. Я зцілю хворого, а потім знову всі зайдуть». Адаже це набагато практичніше, ніж витратити час, щоб зробити дірку в людський зріст, а потім ще більше часу, щоб заклати цю дірку. Але Христос усьому цьому дозволяє відбутися.

Він кличе!

Одне з головних завдань Синедріону полягало в охороні ортодоксальної віри. Так, наприклад, у завдання Синедріону входило переслідування всяких лжепророків. Складається враження, що Синедріон послав шпигунів, щоб спостерігати за Ісусом, і ось вони також прийшли в Капернаум...

Книжники, як і всі юдеї, твердо вірили, що хвороба та гріх нерозривно пов'язані між собою.

Хворим був той, хто згрішив... Ісус промовив Своє слово, розслаблений зцілювався. І книжники потрапили у свою пастку. За їхньою ж твердою вірою людина не могла бути вилікувана, доки не отримає прощення гріхів.

Ну, а розслаблений був зцілений (після оголошеного Христом прощення), отже, він був прощений. І тому домагання Ісуса про те, що Він може прощати гріхи, виявилися справедливими. Ісус, мабуть, зовсім приголомшив цілу групу книжників, знавців закону і права, і гірше того – вони, мабуть, не тільки були поставлені в глухий кут, але й розлютились. Якби таке тривало й надалі, вся ортодоксальна юдейська релігія виявилася б розхитаною та знищеною.

Таким чином, прийняття тих, хто приходив до Нього в той пам'ятний день, загрожувало гнівом юдейських вождів. І все-таки Він приймав. Він настільки цінував тих, що приходять до Нього, що заради них йшов добровільно на матеріальні втрати і не дорожив прихильністю впливових людей, своїми діями налаштовуючи їх проти Себе.

Христос не тільки готовий прийняти тих, хто до Нього йде: мовляв, Я не проти, щоб ви до Мене прийшли. Більше того – **Він кличе**. Одного разу Він звернувся до всіх, хто втомилися від власної гріховності і не міг вирішити цю проблему: «*Прийдіть до Мене, усі струджені та обтяжені, і Я вас заспокою!*» (Матвія 11:28). Це стосувалося і ревнителів закону. При цьому Христос запропонував натомість Своє ярмо для життя звільненого Ним грішника – добре ярмо і легкий тягар. Що це таке?

Наступний епізод у 12 розділі розкриває цей легкий тягар прикладом зривання колосків у суботу. За уявленнями побожних юдеїв, цього дня не можна було навіть використати хоч трохи зусиль для приготування їжі. Христос ніби каже: «Ви самі втомилися від своїх нескінченних правил, а проблема гріха, як і раніше, залишається невирішеною. Приходьте до Мене: Я дам визволення, зі Мною легко. Я – Господь і суботі».

Прийти до Нього можна навіть із прибитими ногами і несподівано почути: «Нині ж будеш зі Мною в раю». «Слово "рай" походить із перської мови і

означає "обгороджений стіною сад". Коли перський цар хотів надати комусь із своїх підданих особливу честь, він був нагороджений ордемом саду, що означало, що цар обрав його для прогулянки садом» (У. Барклі). Стати таким обраним для

«царського саду» можна несподіваним способом – просто прийти до Нього шляхом серцевого навернення.

Якщо в невимовних муках хреста, коли хочеться лише одного – щоб швидше все закінчилося, у Христа знайшлися сили подумати про спасіння нещасного і безнадійного бандита, і прийняти його, то сьогодні тим більше це не є нездійсненним для Нього завданням. Якщо в Едемі настав трагічний день «зачинених дверей», то Бог у Своїй безмірній любові передбачив день «відчинених дверей». І цей день називається в Біблії «СЬОГОДНІ», коли Христос не виганяє тих, хто приходив до Нього.

Вечоріє...

Але ж цей день закінчується. Друзі, вже «вечоріє». І хто не скористався ним, той з жахом знову побачить Бога Тим, Хто виганяє. Люди, які відкинули благодать і внутрішній заклик, можуть почути одного разу: «Ідіть від Мене, прокляті, у вогонь вічний, уготований дияволу та ангелам його». Бути вигнаним від Бога означає отримати собі місце вічної муки. Що може бути гіршим?

Але ти скажеш: «Я не можу прийти до Христа. У мене недостатньо віри». Тоді йди до Нього з тією, що є. Віра Вартимея була недосконалою, але він твердо мав намір діяти за своєю вірою. Він звернувся до Ісуса з вигуками: «Сину Давидів!» Це означає, що він вірив у те, що Він є Месією. Багато сучасників вірили в Його месіанство у світлі царської та земної слави, пов'язаної з ім'ям Давида. Його віра не була досконалою, але він чинив відповідно до неї, і Христос прийняв її, а разом з нею її щасливого володаря.

І навіть якщо зовсім недостатньо знань про Христа – все одно до Нього йди. Іди, як Нафанаїл, який дуже сумнівався, що в Ісусі він визнає Месію. Однак він пішов, просто пішов перевірити слова Пилипа. Він не шукав відмовки, це дуже чесний вчинок.

І незважаючи на сумніви Нафанаїла, Христос про нього засвідчив добре і прийняв цю щирю людину, яка йде до Нього і сумнівається. Так починав свій шлях один із 12 великих апостолів. Його скептицизм закінчився, коли він прийшов до Христа і був прийнятий Ним.

Я не знаю жодної людини, яка прийшла щиро до Христа і потім про це б пошкодувала. А якщо ти християнин, що втратив радість і смак спасіння – згадай, як усе починалося, і повтори свій досвід – прийди до Христа з твоїм тягарем. У Нього достатньо часу, можливостей та любові, щоб тебе прийняти!

Михайло Голубін

*Відкинувши Христа геть звідусіль –
З науки, школи, взагалі з життя –
Із жахом люди терплять муки, біль,
Попереду ж – пекельне майбуття...*

**Пропонуємо Вам відвідати
зустрічі поклоніння Богу:**

A wooden cross is the central focus, with a bright yellow flower in bloom at its center. The cross is made of dark wood and has a rectangular cutout in the middle. The flower has many petals and a green stem with leaves. The background is a light blue sky.

Віра в Ісуса,
що помер
за наші гріхи
та воскрес
задля нашого
виправдання –
це:

- спасіння
для віруючих;
- свобода від
рабства гріха
для слухняних
волі Божій;
- життя з Богом
вже на цій землі
та в вічності;
- засудження сил
зла та перемога
справедливості.

Прочитайте журнал та дайте іншим – хай прочитають!